

ELŐFIZETÉS

MEGYÉN:
Egy évre ..... 24 levet.
Egy hónapra ..... 2 levet.

VIHÁR:
Egy évre ..... 28 levet.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

ÁLLAMTITKÁRSÁG:
4-hasábos péld. sor egyszer 20 f.,
minden követelmény 10 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 57.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, október 26.

Lovasságunk bevonult Valjevóba.

(Negyedik napja tombol az Isonzo-csata.)

Budapest, október 25. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Czartorijsktól nyugatra támadásaink kedvezően haladnak. **Az ellenséget leghevesebb ellenállása dacára a Styr felé szorítottuk vissza.** Ezen harcokban tegnap két tisztet és egyezer főnyi legénységet fogtunk el és négy gépfegyvert zsákmányoltunk. Egyébként északkeleten nincs újság.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzo-csata még folyik. A védelmezők tegnap a nagy gyalogsági harcok negyedik napján is, az ellenségnek a legsúlyosabb veszteséget okozva verték vissza az olaszok összes támadásait, amennyiben azok nem omlottak össze már előbb tüzérségünk tüzeiben. **Csapataink mind nőtt megtartották állásukat.** A tiroli arcvonalon a vielgereuthi fensikon levő védelmi vonalainkat több zászlóalj, mint eddig, most is eredménytelenül támadta meg. Hasonlóképp megheiusultak a Cima di Mezodi, Siet község és a Riese völgy legfelsőbb részei ellen intézett támadások. A Krnen egy támadást tegnap, egy másikat ma éjjel utasítottunk vissza. A Mrzli Vrh eileni két előretörés is megheiusult az olaszok rendkívül súlyos veszteségei közt. Az ellenség a hegytől délkeletre behatolt egyik árok egy rövid szakaszába, de ellentámadásunk újra kiverte onnan. Két alpini zászlóalj kísérelt meg erre itt egy újabb támadást, amely azonban tüzünkben összeomlott. **Ezek az ellenséges osztagok csaknem teljesen megsemmisültek.** A tolmeini hídfő előtt a támadások főképp a Santa Luciától nyugatra levő hegyháton és a Selonál levő hadállásaink ellen irányultak. **Valamennyi állás birtokunkban maradt.** A Plava-szakasz nehéz tüzérségi tűz alatt állt. Tüzérségünk szétugrasztotta az ellenségnek Plavánál gyülekező csapatait. Zagoránál birtokukba kerítették árkaik egy kiugró szakaszát; éjjel kiűztük onnan. Monte Sabotino előtt tüzérségünk tüzelelése fojtotta el az ellenség egy újabb támadását, ezután már az ellenség nem is tett azon irányban komoly kísérletet, hogy a görzi hídfő hadállásait megközelítse. A leghevesebbek voltak a harcok Doberdó-fensik északszakaszán, ahol igen nagy olasz haderő tömegesen előnyomulva többször támadott s mindig újra meg újra megsemmisítő tüzeleléssel fogadtuk, úgy, hogy az ellenség kénytelen volt fedezékeibe visszamenekülni. Egy Montalconetól keletre megkísérelt támadás sorsa ugyanaz volt, mint a többi olasz erőszítésé. **Trieszt telett tegnap délután az ellenség egy repülője jelent meg és bombavetéssel két lakost megölt, tizenkettőt megsebesített.**

Délkeleti hadszíntér:

Osztrák-magyar lovasság bevonult Valjevóba. Kövess tábornok hadserege harcolva közeledik Arangyelovához. E hadseregnek a Kolubara mindkét partján előnyomult cs. és kir. csapatai a Lazarevációtól délre és délkeletre fekvő magaslatokat támadják. Egy másik osztrák-magyar sereget visszavetette a szerbeket Ratárinál tíz kilométernyire Palánkától délnyugatra. **Német csapatok rohammal vették be a Palánkától délre elteseredetten védelmezett állásokat és a Mlava völgyében Petrovába jutottak el.** Az Orsovánál átkelt osztrák-magyar és német csapatok a Klissura vonaltól délkeletre fekvő hegységben nyomulnak elő. Az ellenség elmenekült, puskákat és löszert hagyott hátra.

A bolgárok a legutóbbi napokban a Timókon, a folyó forrás vidékétől torkolatáig számos helyen keltek át. A folyó balpartján levő magaslatok, valamint Zajecsar, Knjazevác és Pirot ellen intézett támadás előre haladnak. **Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.** (Minisztereinkőség sajtóosztálya.)

Közelednek egymáshoz a bolgár és német hadseregek.

Berlin, október 25. (Hivatalos). A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Champagneban a franciák igen erős tüzérségi előkészítés után támadást intéztek ellenünk Tahurenál, ugyisintén Le-Mesniltől északra. Tahurenál támadásaikat tüzelésünkben nem voltak képesek teljesen végrehajtani. **Le-Mesniltől északra kiszögelő sarkon késő este még heves harc folyt.** Innen északra és keletre franciák támadásait súlyos veszteségek mellett visszavertük.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja.

Ekenától délre, Rigától délkeletre az oroszok előretöréseit visszavertük. Oroszoknak Dünaburgtól északnyugatra a folyó hó huszonharmadikán elfoglalt állásaink ellen intézett ellentámadásait megheiusultak. A foglyok száma huszonkét tisztre és háromezerhét százöt főnyi legénységre emelkedett, a zsákmány pedig tizenkét gépfegyverre és egy aknavetőre emelkedett. Gyenge német erők, a melyek Illuxtól északra a hasonló nevű szakaszon át előnyomultak, tulerő támadása elől ismét a nyugati partra tértek ki. Dryssisty tótól északra a detáni határvölgy melletti állásaink ellen intézett orosz támadások eredménytelenek maradtak.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja.

A helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadcsoportja.

Komarovtól nyugatra osztrák-magyar csapatok negy és fél kilométernyire behatoltak ellenség állásaiba.

Balkán hadszíntér:

Visegrádnál kiszélesítettük az elfoglalt hídfőt. **A Kolubarától nyugatra és Ubtól északnyugatra elfoglaltuk a Tamara átkelőket.** Kövess tábornok hadserege elérte általában azt a vonalat, amely Lazarevácnál kezdődik és Arangyelováctól északra Rabrovácon keresztül egészen a Rataritól nyugatra fekvő vidékig húzódik.

Gallwitz tábornok hadserege a Jasenicától délre rohammal elfoglalta a Bani Cienától keletre uralkodó magaslatokat és a Morava síkságon he-

ves harcok árán kivivta Blivadicát és Cabarit, innen keletre pedig addig az arcvonalig jutott el, amely a Bredna magaslatoknál kezdődik és Petrovától délre egészen a Meljnica-tól nyugatra fekvő területig húzódik. A Pek völgyben megszálltuk a Kucevotól nyugatra és északnyugatra emelkedő magaslatokat. Az Orsovánál átkelt csapatok tovább nyomultak előre déli irányban és balszárnyukkal elérték Rinet a Duna mellett. Boiadjeff tőbornok bolgár hadserege elfoglalta a Drenora Glava hegycsúcs és a Mirkovac közti hegygerincet Pirottól északra husz kilométernyire. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kisebb harcok vannak a Dardanelláknál.

Konstantinápoly. A főhadiszállás közli október huszonnegyedikéről: Anatóriánál őrzőerőink ellenséges őrzőerőket törbe csaltak, egy őrzőerőt megölték, a többieket visszautták árkaikba. Tüzérségünk szétrombolt egy bombavető állást, valamint egy sáncot, amelyet nemrégiben szétromboltunk, de amelyet az ellenség újra helyre állított. Arburnu és Sedil-Bahr szakaszon a szokásos kölesönös gyalogsági és tüzérségi tüzelés, valamint bombavetés tovább tart. Egy ellenséges torpedónaszád különböző irányokba lövöldözött anélkül, hogy hatást ért volna el. A többi arcvonalon nincs jelentős esemény. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Üszkübnél döntő vereség érte a szerbeket.

Budapest. *Pance Doret* budapesti bolgár főkonzul ma a következő táviratot kapta Radoszlavow miniszterelnöktől: **Üszkübnél csapataink a szerbeknek döntő vereséget okoztak.** Az ellenséges várost megszállottuk, az ellenséget Kacanik felé dobtuk vissza, csapataink hevesen üldözik őket. A többi fronton nincs jelentékeny változás. Radoszlavow külügyminiszter.

Szófia. Hivatalos jelentés a 24-iki hadi operációkról: Csapataink elfoglalták Negotint és Prahovo dunai kikötőt. Az eddig ismeretes zsákmány egy élelmezési raktár, 20 waggon hadiszer, foglyul esett egy tiszt, kétszázhetven katona, a csatateren 300 szerb holttestet számoltunk meg. Kiryl város zászlókkal, szőnyegekkel volt díszítve bevonulásunkkor. A lakosság valóságos sirt örömeiben. A lelkesedés leírhatatlan.

Elsülyesztett

német cirkáló.

Berlin. (Hivatalos). Folyó hó 23-án a Prinz Adalbert nagy cirkálót ellenséges tengeralattjáró Liban mellett két lövéssel elsülyesztette. Tisztikarának legénységének sajnos, csak kis részét sikerült megmenteni. Behneke, a tengerészeti vezérkar főnöke.

A bucsuzó és új pénzügyigazgató ünneplése.

(Embey Iván beiktatása. — A pénzügyi tisztikar ünnepe.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 25.

Vasárnap kettős ünnepe volt az aradi pénzügyigazgatóságának. A nyugalmába vonuló Róka Józsefet a miniszteri tanácsosi címmel való kitüntetéséért, Embey Ivánt pedig aradi pénzügyigazgatóvá történt kinevezéséért ünnepezték.

A pénzügyigazgatóság nagy tanácssterme, hol az ünnepély lefolyt, délelőtt tíz órakor szorongásig megtelt a pénzügyigazgatóság s a kebelébe tartozó számvevőség, állampénztárak, só- és vámbivatal, valamint a pénzügyőrség tisztviselői s egyéb alkalmazottaival.

A küldöttséggel meghívott Róka Józsefet Embey Iván üdvözölte a tisztviselőkar nevében lendületes beszéddel. Az öröm és a fájdalom érzésével teszi ezt, uymond, mert míg egyrészt nagy örömmel és büszkséggel vannak a legmagasabb helyről jött s jól kiérdemelt kitüntetéséért, másrészt a fájdalom érzete tölti el őket, mikor egyuttal válni kell nagytudásu, szabadelvű gondolkozással megáldott, nemes lelkű, jó főnöktől, vezetőjüktől.

Hosszabban méltatta Róka József negyven évet meghaladó szolgálatát, kitaró munkabírást, hivatali működésében tanusított iránvító s szabadelvű felfogását, a pénzügyi szakirodalom terén uttörő s maradandó nyomokat hagyó nagy munkásságát, kiváló szakképzettségét. Kérte, hogy tarisa meg a tisztviselő kar jó emlékében s kívánta, hogy kitüntetésének díszét minél hosszabb ideig élvezhesse.

Róka József mélyen megindulva köszönte meg az üdvözlést és jókívánatokat. Kitüntetésében rejlő elismerésért az érdemet nagy részben volt tisztviselő és munkatársaira hárította vissza, mondván:

„Jól tudom, hogy negyven évi hűséges szolgálatom mellett munkatársaim támogatásának köszönhetem, hogy fáradozásomat elismerés és a legmagasabb helyről jött kitüntetés koronázta.”

Bucsuzásul hálással köszönte a tisztviselői kar munkásságát s kérte, hogy emlékét szeretettel tartsák fenn.

Egyben nyomban bemutatta a tisztviselőkarnak utódját Embey Ivánt, az ujonnan kinevezett kir. tanácsos, pénzügyigazgatót. Atadja — uymond — a vezetést és felelősséget s a kinevezéshez őszinte örömmel gratulálva, működéséhez erőt és sok sikert kíván. Felhívja figyelmét, hogy a munkatársak támogatása mily szükséges és becses az eredményes működéshez.

Az új pénzügyigazgatót, Embey Iván kir. tanácsost, új állásában *Berzsenyi Béla* tanácsos, mint a pénzügyigazgatóság legidősebb tisztviselője, üdvözölte a tisztikar nevében.

A kinevezés nem jött váratlanul, mondja, mert hisz Embey Iván hosszú szolgálata, egyéni kiváltsága, eddigi működésének érdemei predestinálták az állásra. S mert várták a kinevezést s az valóban beteljesedett, kétszerez az örömeik! Új állásában sok szerencsét, erőt és kitartást kíván, óhajtva, hogy abban Embey Iván a hazának hosszú ideig és sok szolgálatot tehessen! Kéri, hogy mint eddig is, ajándékozza meg e kiterjesztett hatáskörében a tisztviselői kart bizalmával és jóindulattal.

Embey Iván e formális installációja programon kívül jött. Az új pénzügyigazgató a váratlan óvációt röviden, hálás szavakkal köszönte meg s programul eddigi működésére utalt. Biztosította a tisztikart jóindulatáról, bizalmáról, kijelentvén, hogy az odaadó munkát értékelni tudja, jutalmazni akarja és fogja!

A beszédeket a tisztviselői kar élénk tetszéssel és helyesléssel fogadta.

Az ünneplés hivatalos része ezzel bevégeződén, a két ünnepelt az egyes tisztviselőknél külön-külön is köszönetet mondott s velök még hosszú ideig folytatott fesztelen, baráti eszmecserét. Az ünnepeltet Arad városából és az ország minden részéből, egyesek és testületok, számosan üdvözölték a kitüntetés, illetve kinevezés alkalmából.

Aradmegye a faárak maximálását kéri.

(A megye őszi közgyűlése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 25.

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta rendes őszi közgyűlést, melynek első részét az elhunyt Urbán Iván báró főispán és a hősi halált halt Heppes Aladár emlékének szentelte. Erről lapunk más helyén számolunk be. Ezután a törvényhatóság a közgyűlés tárgysorozatát tárgyalta.

A tárgysorozat első pontja az alispán ielentése volt, melyhez Lázár Zsórd dr. szólott hozzá.

— Egy aktuális kérdése lenne — mondotta — melyet mindannyian, nagy a kisemberek, mint a középcsapaty súlyosan érzünk. Ez a drágaság kérdése. A drágaság elnyomására a megye községeinek fészolabirái már hetek előtt erélyesen léptek fel a már vezedelmessé váló drágaság apasztása érdekében. Ezt az intézkedést azonban nem tartja eléggé hathatónak. Ez az eljárás ugyanis nem egyöntetű s ezt találja a baj kutyorrásának. Csakis az vezetne eredményre, ha a törvényhatóság vonná kezébe a dolgot. Arra kéri az alispánt, hogy a megye fészolabiráit és miután a megye élelmezési ügye össze van kötve a város élelmezési ügyével, a városi tanács kiküldöttjeit is hívja össze tanácskozássra és ezen állapítsák meg az élelmiszerek maximális árát. Ezután Lázár Zsórd dr. a fainégyről beszélt. Ezt még talán súlyosabb bainak tartja, mert meleg, befűtött szobában éhezni még valahogy lehet, de hideg szobában nem. A hideget nehezen lehet elviselni. A fa olének ára ma száz korona. Ezt az árat, nincs az a szegény ember, sem az a hivatalnok, aki meg tudja fizetni. Intézzon a törvényhatóság feliratot a kormányhatóságokhoz esetleg a fa árának maximálása iránt.

Dálnoki Nagy Lajos alispán a felszólásra azt válaszolta, hogy ugy az élelmiszerek drágaság kérdésében, mint a fadrágaság kérdésében felirt már régebben a kormányhoz, de arra miidezideig nem kapott választ. Megígérte, hogy mindkét ügyben még egyszer el fog járni. A közgyűlés a választ tudomásul vette.

Ezután a megye közigazgatási bizottsági tagsági helysinek betöltése következett. Az alispán titkos szavazást rendelt el és a választások mezejítésére két szavazatszedő bizottságot küldött ki. Az egyik bizottság elnöke Kintzig János volt, tagjai pedig Tepter Ferenc világozi plébános és Kráthz Lajos dr., míg a második szavazatszedő bizottság elnöke Baross László, tagjai Kehrer Károly és Seidner Frigyes dr. voltak. A közgyűlés a megüresedett helyekre egyhangúan Csády Károly dr., Károlyi Gyula grófot, Purdy Lászlót, Vásárhelyi Dezsőt és Vásárhelyi Józsefet választotta meg.

Ezután a közgyűlés a tárgysorozat többi pontjait tárgyalta és az állandó választmány javaslatait minden hozzászólás nélkül elfogadta.

Szerbia fővárosa — Montenegróban lesz.

(Kiverik a szerbeket országukból. — Oroszország segítséget ígér.)

— Távirati tudósítás. —

Szófia—Bukarest—Athén. október 25.

Az „Athinae” lap katonai munkatársa azt írja, hogy a szerbek ellenállása kilátástalan és hogy a központi hatalmaknak azt a tervet, hogy utat vágjanak Törökországba, nem lehet megakadályozni. A szerb vezérkar tévedett, amikor azt hitte, hogy a négyesszövetség nagy segítséget tud küldeni. A szerbek számára nem marad más hátra, mint nyugat felé való visszavonulás. A Monasztir felé való visszavonulás Szerbia teljes katasztrófájára fog vezetni. Valószínű, hogy Szerbia fővárosát Durazzóba, vagy pedig Cetinjébe helyezik át. A cikkíró azt hiszi, hogy a szerb hadsereg része Albániába vonul vissza és azt ajánlja a szerbeknek, hogy az utolsó csatában kössenek különbékét a központi hatalmakkal, nehogy mint az orosz pontika áldozatai, a teljes katasztrófa-hoz jussanak.

Az Adriától is elvágják a szerbeket.

Páris. Az Echo de Paris nagyon pesszimiztikusan ír a balkáni helyzetről. Biztosnak tartja, hogy a magyar és osztrák csapatok a Lovcen-hegyet is megszállják, Szkutarit elfoglalják és Szerbiát teljesen elvágják a tengertől.

A dunai összeköttetés biztosítása Bulgáriával.

Bukarest. A ma reggel megjelent bukaresti lapok az alábbi jelentést közlik Turnu-Szeverinből:

Azon hatalmas ágyuzás következtében, amely egész pénteken délután tartott, a Tekiában elhelyezett szerb tüzérségnek el kellett hallgatnia. Az osztrák-magyar és bolgár csapatok előnyomulása folytán a szerbek ma visszavonták mindazon csapataikat, amelyek még a Duna partján állomásoztak. Az orosz tengerészek Kladvánál lévő összes ágyúkat eltávolítják és Turnu-Szeverinbe menekülnek. Hatszáz szerb lakos a romániai Grujába menekült. Holnapra öt uszályhajót várnak Turnu-Szeverinbe, telve szerb menekültekkel. Miután a szerbek visszavonták a Duna vidékéről a még ottlévő csapataikat, az osztrák-magyar csapatoknak megnyílik az út a tulsó partokra is. A Duna most az övék. Orsovánál 50 osztrák-magyar gőzhajó és uszályhajó állomásozik, megrakva municióval, amelyek két-három nap múlva indulnak Bulgária felé. Holnap tényre válik Románia teljes körülménye. A Duna a szövetségesek kezében van, akik Bulgáriának kezet fognak nyújtani. A szerbek Radujevacot kiürítették és visszavonulnak a bolgárok elől. Az orosz tengerészek mialatt Kladvát elhagyták, a Duna hosszában, Kladvával szemben aknákat helyeztek el, hogy megakadályozzák az osztrák-magyar municióhajók elhaladását.

A második szerb hadsereg veresége.

Szófia. október 25. Az a hadsereg, mely a Nisava völgyében operál, Pírot felé előnyomulva elfoglalta Pírotot. A bolgárok a rendkívül megerősített szerb hadállások ellen egyszerre az egész fronton kezdték meg a támadást. A második szerb hadsereg vezetője Stepanovics vajda volt. Az ütközet október 16-án kezdődött és két napig tartott. A bolgár csapatok valósággal négyzetméterenként haladtak előre. A szerbek a vasutvonalat és a két szuchovi hidat visszavonulásukkor levágóba röpítették. A csatát a 6. bolgár hadosztály váratlan támadása döntötte el. Különösen nagy sikerrel harcolt a király testőrezrede, amely 100 foglyot és 8 tisztet ejtett s 300 szerbet és 2 szerb tisztet eltemetett. A kissalioi és tiplai magaslatokat 11 órán át tartó szuronyrohammal foglalták el. A hadterületen már havazik.

Német tengerészek a dunai átkelésnél.

Frankfurt, október 25. A „Frankfurter Zeitung” jelentése szerint a német sereg dunai átkelésénél a német tengerészek is értékes szolgálatot tettek. Egy német tengerészeti különítmény igen kitűnően magát az átkelési kényszerítésénél és később az utánpótlások átszállításában, ami viharos időkben történt. Kivülük még egy német aknavadás-különítmény is dolgozott a dunai aknák eltávolításában.

A cár orosz csapatokat ígér Szerbiának.

Christiana. A cár adjutánsa a szerb főhadiszállásra érkezett és kijelentette, hogy legkésőbb tizen-négy nap alatt az orosz csapatok megkísérik a bolgár parton való kikötést.

Orosz hadüzenet Bulgáriának.

Szófia. A Pester Lloyd tudósítója jelenti: Az orosz hadüzenet ma végre megérkezett s ez a körülmény nagy csalódást okozott a russzofil elemeknek. A hadüzenetet különben nagy nyugalommal fogadták.

Kétségbeejtő a szerbek helyzete.

Páris, október 25. A szerb követség kommunikéje szerint azon a fronton, a hol a bolgár és a német hadseregek egymással érintkezést keresnek, a végéig fokozott heveséggel, nagyarányú harcok kezdődtek. Szerbia várja az entente segítségét, hogy a négyeszes tuleróval szemben tarthassa magát. A helyzet napról-napra rosszabbodik. Az egész szerb hadsereg helyzete kritikus.

Hatezer szerb fogoly.

Szófia. Eddig hatezer szerb foglyot szállítottak Bulgáriába.

Törökök védik Dedeagácot.

Bukarest, október 25. Athéni távirat jelenti, hogy Dedeagácba hetvenezer török katona érkezett, hogy a bolgár partot az angol és francia támadások ellen a bolgár katonákkal együttesen megvédjék.

A szövetségesek e héten találkoznak a bolgár sereggel.

Szófia, október 25. A szófiai sajtó a német-magyar-osztrák és a bolgár hadsereg találkozását e hét közepére várja. A Bulgarischer Lloyd hosszú közleményben méltatja e történelmi esemény jelentőségét, amely a kultura, a jog és az igazság diadalát jelenti.

— Nagy-Bulgária abban a pereben születik meg, — írja e lap — amikor a szövetséges hadseregek találkoznak. E találkozásból fog kisarjadni a Balkán békéje és nyugalma is, mert csak most fog helyreállni az erőszakkal megbolygatott egyensúly.

A görög vezérkar Szalonikiben.

Athén. A Nea Immera jelenti, hogy a görög vezérkar Szalonikiba érkezett és oda várják a görög királyt is.

Német egészségügyi szállítmány a szövetségeseknek.

Bukarest, október 25. Constanzából jelentik: A mireoavodai állomásra tegnap egy 48 kocsiából álló német egészségügyi szállítmány érkezett, a mely a kormány előzetes beleegyezésével Románián át megy Bulgáriába. Tíz vagon tele van gyógy és kötszerekkel, hat vagonban autókabók vannak, a többi vagonokban pedig 161 személy utazik, köztük számos vöröskeresztes ápolónő. A hatalmas szállítmány felerészben Bulgáriának szól, felerészben Törökországnak.

Francia csapatok bolgár földön.

London. Az ideérkezett jelentések megerősítik Uszküb elfoglalását.

Páris. Hivatalosan jelentik: A francia keleti hadsereg huszonegyedikén Strumicától détre harcra bocsátkozott a bolgárokkal és elfoglalta Rotrowot.

Olasz hajók a bolgár partok blokádjában.

Róma. Az olasz hajóraj egy része részt vesz a bolgár part blokádjában és bombázásában.

Elsülyesztett angol szállítóhajók.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti: Október huszadikán White sziget mellett egy angol szállítóhajót német tengeralattjáró elsülyesztett. Számos katona idejekorán a tengerbe ugrott a sülyedő hajóról s ezeket sikerült is megmenteni.

Berlin. A Wolf ügynökség athéni tudósítója táviratozza: Az itteni lapok jelentik: A Marquetti angol szállító-gőzöst Tsagisinnél, a szalonikii kikötő előtt elsülyesztették. A hajón ezer katona, munició s betegápolók voltak. A legénység 83 emberét megmentették.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Tanácskoznak az entente uralkodói.

(Vége a nyugati offenzívának. — Harcok Riga körül.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Stockholm, október 25.

Hir szerint az entente államok uralkodói legközelebb az orosz főhadiszálláson tanácskozássra gyűlnek össze.

A francia kormány válsága.

Páris. Az Eclair, amely Delcassé lemondása óta a kormányt ismételtén megtámadta, kijelenti, hogy az egész kabinet Delcassé távozása folytán válságos helyzetbe jutott. Az elkövetett hibák következtében Viviani nem talál utódot Delcassé számára.

A nyugati offenzíva eredménytelen vége.

Bern, október 25. A „Times“ utolsó számának vezércikkében írja, hogy a nyugati harcteri offenzíva ez évre befejezettnek tekinthető. Megjegyzi, hogy az ellenség harcvonala ugyanaz, mint amit a marnei csaták óta eloglalt.

A rigai harcok.

Stockholm, október 25. Október 3-ika óta élénk ágyuzás van Riga körül. A német repülőik is nagy tevékenységet fejtenek ki a város körül.

Koppenhága, október 25. A Rjecs jelenti Rigából:

A litvániai lapok felszólítják a menekülteket, hogy térjenek vissza, különösen az intelligens elemek, mert nélkülok nem lehet helyreállítani a normális életet. Rigában nagy a papirhiány s az újságok e miatt más városba költöztek.

A Szerethnél támadnak az oroszok.

Csernovic. A Szereth torkolatának közelében az oroszok tegnap és tegnapelőtt északra erősebb támadást intéztek. A mieink gépfegyverekkel, tüzéségi tüzzel fogadták őket s csak néhány helyen sikerült az ellenségnek drótlakadályainkhoz közeledni, ahonnan hamarosan elkergettük őket. Ezen vidék erdőségei tele vannak temetetlen orosz hullakkal.

Oroszország beiső zavarai.

Koppenhága. A pétervári várparancsnok lemondott, miután a politikai hatóság számos hivatalnokát letartóztatták.

Bern, október 25. A Times pétervári levelezője dicséri az új orosz belügyminisztert, Khvostovot, a ki a császárelőrelépés megszüntetése céljából kihirdette az ostromállapotot. Oroszországban németek művének tartják a forrongásokat, így most hajszát indítanak ellenük. Hogy mily irányokat öltött a forrongás, kitűnik abból, hogy több mint 35 millió rubel kár esett a moszkvai épületekben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: „Bőregér“ operett.
Szerda: „Lyon Lea“ színijáték.
Csütörtök: „Lyon Lea“ színijáték.
Péntek: „Gyöngyvirág kis szony“ operett-ujdonság első.
Szombat: „Gyöngyvirág kis szony“, második.

Prohászka Ottokár püspök aradi beszédel.

„...A repedt lelkeknek Isten a megolvasztója...“ A kora tavaszi napok hangulata, a feltámadás magasztos eszméje, dörögő világosság fekete éjszakában — mindez újra felzsong borongó lelkemben, hogy a füzetke sorait futja könyves szemem — és vizasztaló, nyájas, komoly szavak zenéjére jobbnak, erősebbnek érzem magam a kegyetlen világ mérhetetlen gyászában. Valaki velünk van, valaki velünk jár, valaki el nem hagy minket, valaki nagyon-nagyon szeret minket... És a szem kinyílik nagyra, tágra, fényességes, bizó gyermekszem lesz újra, csodálkozó, hívő, sugaras gyermekszem: ni-ni, hát ez vagyok én? hiszen én jó vagyok, hiszen én szép vagyok: ember vagyok, Isten legszebb álma, legszerelmesebb alkotása... És ositulanak hangos bánatok és a világ fájdalmanak szörnyű diszharmoniaja már csak úgy zsong ködös távolokban, mint egy fölséges, csodás égi kar halk mélyszavu kísérője... És a forrongó lélekben fölbuzog a legistenibb gondolat: Te vagy a lelke világodnak, ember! Bizzál az erődben és higgyél a művészettedben!”

Csak öt beszédel foglal magában Ottokár püspök most megjelent könyvecskéje. De ez a szerény füzetke gyönyörű visszhangja az áprilisi telejthetetlen napoknak, visszajáró szép-

séges emléke az. Ott szeretném látni minden ház asztalán, hogy felgyujtsa újra a feledékeny emberszívben a világitó eszmék ellobbant hangját. Kinosa lesz e szerény füzetke minden családnak, sok szomorú szívnek mosolygó vizasztalója. A füzetkekből befolyó haszon jótékony célra lesz fordítva. Már ebből a szempontból is kívánatos annak minél szélesebb körű elterjedése. A könyv kapható Weisz Leó és Klein könyvkereskedésekben, továbbá az Oltáregyesületi munkateremben, Weitzer-utca 2. Járjon szerencsével és Isten áldásával.

(G. M. H.)

* A színház hírei. „Lyon Lea“ előadásainak folytatása. Soha még nem ért el prózai darab olyan sikert, mint Bródy Sándor „Lyon Lea“-je, az az óriási érdeklődést, mely eddig minden előadásnál megnyilvánult, biztosította a pompás előadás sikerét, mely a társulat készítségére vall, tekintettel az óriási érdeklődésre, a társulat a heti műsort akként módosította, hogy szerdán és csütörtökön ismét a „Lyon Lea“ van műsoron, míg kedden a „Bőregér“ operett ismétli meg a társulat, mellyel az operett személyzet aratta nagy sikerét. — „A gyöngyvirág k. a.“ Köpi Kálmán és Balthay Mihály operette ujdonságából naponta folynak a próbák, az ujdonságban a társulat összes tagjai részt vesznek, főszereplők Váradi Margit, Horváth Mici, Benkőné, Járai B., Barics, Győző, Járai S., Várnai, Kertész, Polgár, Ligeti, stb.

* Rendőri kordon egy mozi előtt. A budapesti Mozgóképek Otthonánál történt meg ez az irigylésre méltó eset: Az „Alagut“ tizedik előadásán is olyan tömeg rohanta meg a mozgót, hogy az igazgatóság és személyzete képtelen volt a rendet fenntartani és a rendőrséghez fordult kirendeltségért. Kapott is vagy husz rendőrt, akik közül 10 délelőtt, tíz délután tartotta fenn a rendet. A budapesti közönség emlékeztete szerint ez az első eset, hogy a közönség érdeklődése ily nagy mérvben nyilvánult meg. Ezt a kiváló filmet a jövő

héten lesz alkalma az aradi közönségnek is látni az Uránia színházban.

* Karfelvétel a színháznál. Felhívatnak azon 18–25 éves jó hanggal és megfelelő képzettséggel rendelkező fiatal emberek, kik a zenei pályára óhajtanak lépni, s hol teljesen díjtalanul kiképzés és tanításban részesülnek, jelentkezzenek a színházi irodában naponta délután 3 órától.

* Az aradi filharmonikusok a Vörös kereszt szombati hangversenyén. Napról-napra nagyobb arányokban mutatkozik az aradi zenekedvelő közönség érdeklődése az aradi Vörös kereszt szombati jótékony célu monstre-hangversenyre iránt. A jegyek tekintélyes része már elfogyott s előjegyzések is rendkívül nagy számban történtek. Említésre méltó tünet, hogy nemcsak a drágább helyeket, hanem az olcsóbbakat is (3–1 koronásokat) előre váltia meg a közönség. A hangverseny gazdag műsorába újabb nagy esemény kapcsolódik. A Vörös Kereszt elnökségének felkérésére az aradi Filharmoniai Egyesület is részt fog venni az estélyen. A népszerű aradi zeneegyesület tagjaival a katonazenekart egészítik ki, hogy minél monumentálisabb legyen a zenekar együttes játéka. A zenekart Zellner Sándor kiváló karmester dirigálja. Telmányi és Vas programjuk összeválogatásában nagy meglepetéseket készítettek elő. Itt közöljük, hogy a jegyek elárulásának könnyebbsége végett ezután csak a Scherhag-H. kézimunka üzletében válthatók a hangverseny jegyei.

* Asta Nielsen az Apollóban. (A kóbor leány premierje.) Régen várt ismerős finom, törekény vonalai rajzolódtak ma este az Apolló-színház vásznonlapjára. Asta Nielsen, a mozi ragyogó tüneménye jött hozzánk két estére, hogy legújabb szerepében „A kóbor leány“ban bemutatkozzék. Az idegességig finom, előkelő Asta Nielsent most eigányleánynak látjuk s épp olyan stilszerűen tudja megjátszani a kóbor leány vadságát, őszinteszervi ragaszkodását, akár a szalonok ragyogó urúdjének tragikus szerelmét. Eredeti játékaival a dráma esetelményét magával viszi s még akkor is érezzük kiváló művészetét, ha nem látjuk előttünk. Meg kell hagyni, hogy Asta Nielsen megválogatja a darabot, amelyben játszik. „A kóbor leány“ egyik legszebb alkotása a kinematográfának. A kiállítás sok művészi izlés tudás, érvényesül. A darab szépsége rendkívül izgalmas, szinte idegfeszítően érdekes. Az Apolló mai premierje igazi forró Asta Nielsen-est volt. Zsufolt nézőtér tombolt elragadtatásban. Még kedden játszik Asta Nielsen az Apollóban.

* Az anyós válni akar. (Szenzációs vígjáték az Urániában.) Anyós darabot rég nem láttunk, s ezért hát most kettőzött mulatságos az, hogy egy széles mese keretében megint felmerül a humorgyártás legősibb eszköze, az anyós, aki mindig galibát csinál. Az anyós ezuttal mindenáron el akarja választani a lányt a férjétől, akit egészen ártatlan fővel boldoddá tesznek épen a házassági évforduló napján. Az órát visszaigazítják a vidám helyiségben, ahol a férj barátaival jubilál. S egy sürgöny is, melyet az anyós vesz kézhez, szörnyű félreértésre ad okot. — Harcszerű mérközések az Urániában. A Budapesten tartott harcszerű mérközések, amelyben Marzini gróf tábornok katonai parancsnok vezetésével az egész budapesti helyőrség részt vett s mely érdekességénél fogva mindenütt szenzációt keltett, legközelebb körül bemutatásra az Urániában. — Mánya a török leány, pompás keleti dráma legközelebb az Urániában. 5

Minden ötven koronás kötvény jegyzése egy-egy csöpp, melyekből milliárdok lesznek a hadsereg számára.

Harmichármások élete orosz földben

(Beépített lövészárkok. — Álló harcok az orosz határon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 25.

Arról az életről, a melyet a most már teljesen orosz földön harcoló aradi házezred katonái folytatnak, a következőkben ad érdekes leírást Cukor Károly önkéntes káplár aradi ismerőséhez küldött tábori levelében. A házezred P... től keletre lépte át az orosz határt és most orosz földbe beásva harcolnak.

Mostanában a frontunkon divó álló harcok olykor-olykor idilli csenddélé fajulnak és ez az önkéntelen pihenő visszacivilizálja az ember gondolkodását. Segítségünkre van ebben az az tény, hogy rekonstruálhassuk az otthoni kényelmet, meleg, berendezett szobát, már a mennyire azt egy lövészárkban, primitív eszközökkel, paraszti bakafurfanggal meg lehet csinálni. Az alattunk levő orosz falu utolsó szegestől, deszkástól felvándorolt már hozzánk a rajvonalba, felhasználva a fedezék tetejéről, belső díszítésül. Az én fedezékem például egyenesen gyönyörű, felszerelve a technika nyújtotta minden kényelemmel, polcokkal, kárpakkal, falba helyezett szekrényvel — hajdani municiósdobozával — mint élés kamrával és könyvtárral, sőt legújabbban (kicsit füstölő, de azért nagyszerű) kályhával. Sajnálom tehát,

ha ezt a finom, szelmatapétás lakásomat hirtelen elnyomulás, vagy leváltás miatt el kellene hagynom. „Drága e lakocskám nekem” mert nagyobbra két kezem munkája. Oly jól megtanultam már ásni, mintha egész életemben kubikus munkás lettem volna.

Eletünk félig a vakondoké, félig a bagolyé. Földalatti és éjjeli. Nappal ugyanis elég biztonságot nyújt a sok drótkerítés, akna és farkasverem az orosz támadások ellen, de az éjszaka nincs nálunk bevilágítva, vigyázni, őrködni kell tehát. Eddig minden áttörési kísérlet hiábavalónak mutatkozott és az éjjeli hangyaszórással támadó, hurrázó orosz tömegek óriási veszteségek mellett voltak kénytelenek a golyózápor elől visszafutni. Mostanában ők is ahhoz a módszerhez folyamodnak, melyet tőlünk tanultak el: gránátzáppal elárasztani és szétrombolni a fedezékeket és akadályokat. Most már nem is olyan nagy náluk a tűzérési munició hiánya, mint annak előtte. A derék japánok úgy látszik mégis csak ellátták őket. De ha megszólal az „öreg tala” a mi 305-es mozsárunk, az orosz nyolcas ágyuk, ezek a mérges kis kutyák (pont olyan a hangjuk) sietve befogják a szájtart.

gyevits Béla 1200 korona, Fojta Zsiva 1100 korona, a Kürtösi Izraelita Négyesület, Kohn Lajos (kovácsmester), Schaffer Henrik 1000—1000 korona.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál ma 210.000 korona hadikölcsönt jegyeztek. Az eddigi jegyzések összege a banknál 850.000 korona.

Az Aradi Ipar és Népbanknál ma Lehooky Ágoston 8000 koronát, Schulz Károly 1000 koronát jegyeztek és kisebb jegyzésekből 1300 korona folyt be, míg a jegyzések összege 1.066.650 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál eddig összesen 410.000 koronát jegyeztek. A mai napon a következő nagyobb jegyzések történtek: Bejczy Árpád (Pozsony) 10.000 koronát, Darányi János 3000 koronát, Burián Róza 2000 koronát, Krausz Mór 1100 koronát, Bodrogyi Imre 500 koronát, Weisz Lajos 500 koronát.

A Viktoria Takarékpénztárnál az aradi görög-keleti konzisztórium ma 100.000 koronát jegyzett, míg kisebb jegyzésekből 5000 korona folyt be.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál ma 34.550 koronát jegyeztek. Ebből összege Vannay Gusztávné 9000 koronát, az aradi retormátus egyház 6.300 koronát, Domácy János 6000 koronát, Székely Károly dr. 3000 koronát, Povácssay Soma 3000 koronát és Borsos Géza 1500 koronát jegyzett. Eddig összesen a takarékpénztárnál 360.600 korona hadikölcsönt jegyeztek.

Az Aradi Közgazdasági Banknál a mai napon 58.700 koronát jegyeztek. Ebből Gutziar Mihály és neje felemelték jegyzésüket 50.000 koronára, Kneffel Lajos 5000 koronát, Linberger Károly 2000 koronát jegyzett, míg a kisebb jegyzések összege 11.700 koronát tesz ki, mellyel együtt a banknál eddig 316.000 koronát jegyeztek.

Az Aradi Kereskedelmi Banknál a mai napon 28.600 koronát jegyeztek. Nevezetesebb jegyzések: Lidold Mátyás (Zádorlak) 3500 korona, Angele Mátyás (Arad) 5000 korona, Sági Henrik (Arad) 5000 korona, Gantner János (Ujszentanna) 10.000 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál a mai jegyzések között vannak: Leichter Lipót 4000 korona, Leichter Károly 1200 korona, Leichter István 1200 korona, Aradi Rosenberg Sándor-egyesület 1000 korona, Kappner József 400 korona, kisebb jegyzések 2000 korona. A jegyzések összege meghaladja a 200.000 koronát.

Hódolat a királynak, üdvözlés a bolgár szövetségesnek. Arad város törvényhatósági bizottsága szerdán tartandó közgyűlésén Varjassy Lajos polgármester napirend előtt megemlékezik arról az országos örömei keltő történelmi eseményről, amely a cimer és zászló kérés rendezésével, hazánk önállóságának szimbólumait a paritás tökéletességével örök időkre a nemzet óhajításának és törvényeinek megfelelően a maguk jogaikba állította vissza. Ezért a fejedelmi tettért az ország minden törvényhatósága hódoló köszönettel adózik az uralkodónak, akinek halálját Arad város közgyűlése is elküldi. A felirat felterjesztésére tesz majd indítványt a polgármester, aki egyúttal arra is kéri a közgyűlést, hogy bolgár szövetségeseinket, abból az alkalomból, hogy szent ügyünkért ők is fegyvert ragadtak, üdvözölje a törvényhatóság, amiképen üdvözlését küldte a német és török nemzetnek.

A harmadik hadikölcsön jegyzése Aradon.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 25.

Az első és második hadikölcsön fényes sikerében oroszlárésze volt annak a lelkes agitációnak, amelyet a hivatalos és társadalmi tényezők ország-szerte indítottak. Bár a jegyzésre szánt idő mindkét esetben aránylag rövid volt és előítéletekkel, tájékoztatás nélkül, sőt nem egyszer bizalmatlansággal kellett a kölcsön érdekében buzgólkodóknak megküzdeni, a hazafias lelkesedés és a helyes gazdasági belátás az előző két hadikölcsönnél összesen 2-3 milliárd koronát bocsátott a magyar kincstár rendelkezésére.

Nagyon jelentékeny erőfeszítés volt ez a magyar gazdasági életnek, de úgy hisszük a mai jóval kedvezőbb barotéri és pénzügyi helyzet mellett a nemzet jelentékenyen nagyobb összeget fog élet-halál harcának győztes befejezésére felajánlani, mint az előző két kölcsön kibocsátása alkalmával.

Erre mutat a jegyzési mozgalomnak eddig nem tapasztalt lendülettel való megindulása és fokozatos hatványozódása. Kedvező jel az is, hogy a beérkezett hírek szerint sokan jóval nagyobb összegeket jegyeztek, mint az előző alkalmakkor. De a siker biztosítékát leginkább abban látjuk, hogy minden arra hivatott tényező egymással vetélkedve mindent elkövet a legszélesebb néprétegek, a legnagyobb és a legkisebb tőkeösszegek megmozgatása érdekében. Valóságos toborzása folyik a nemzet rendelkezésére álló minden anyagi értéknek az ország minden egyes pontján, minden egyes osztálya körében. Püspöki pásztorlevél, gazdasági egyesületek lelkes hangú felhívása, pénzügyintézetek körlevele, népies magyarzó füzetek, a sajtó messzehangzó propagandája, a sorsok, a község-háza, gazdasági és népkörök gyűlése keze mind egy célra tör: sorompóba állít

győztes hadseregünk támogatására anyagi erőnk, hatalmas népfelkelését.

És jól van ez így, mert célunkat csak így érhetjük el. A rendkívül gazdag Német Birodalom hatalmas tőkét koncentráltan állanak rendelkezésre az államhatalom bármely nagy igényének kielégítésére. Ott a kis tőke részvétele csak emeli fényét a nagy pénzügyi sikernek, de az eredményben a nagytőke részvétele a döntő, amely egymaga is könnyen elbírja az állami kölcsönök súlyos terheit. Nálunk nagyszerű belső kölcson — már pedig most ilyenre kell törekednünk — el sem képzelhető másképp, mint úgy, hogy mindnyájan és minden nélkülözhető pénzünket felajánljuk a létünkért folytatott háború céljaira.

Aradon ma a következő jegyzések történtek:

Az Aradi Első Takarékpénztárnál ma jegyeztek: Winkler Sándor 100.000 K., özv. Nagy Farkasné 50.000 korona, özv. Reininger Samuné 35.000 korona, Horn Borbála 10.000 korona, Stoikovits Eliz 8.000 korona, Strausz Ignác 8000 korona, Kossuth Lajos temetkezési egyesület 4000 korona, Beer Frigyesné 3.000 korona, Hoffmann P. Miklós 2.500 korona, Németh Margit 2.000 korona, Weisz Lajosné 1.500 korona, Liezko László 1.000 korona, Hammer Zsigmond 1.000 korona, Apróbb tételekben 6.700 korona, Összesen 232.700 koronát. Az eddigi jegyzések összege 1.436.000 korona az intézetnél:

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál az eddigi jegyzések végösszege 2.750.000 korona. Ma jegyeztek báró Solymossy Lajos 50.000 korona, Strausz Ignác 28.000 korona, Első Aradi Sertéshizlalda 25.000 korona, Czárán testvérek 20.000 korona, Weisz Adolf (Ujarad) 15.000 korona, Balassa Tivadar 5000 korona, Strasser Ida 5000 korona, Fiola Hugó 4400 korona, Katona Pál 4000 korona, Joanovits Gízike 3000 korona, Müller Gyula, Fricik Franciska, Butsa András és Mátyás, özv. Jankó Andriáné 2000—2000 korona, Szotanoj Zsiva 1900 korona, Kovács Mihály 1400 korona, Győr-

Urbán Iván báró emléke Aradmegye közgyűlésén.

(Schill József főjegyző emlékbeszéde. — Megemlékezés Heppes Aladár hősi haláláról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 25

A vármegyebizottság mindkét épületén még künn lengtet a fekete zászlókat a szél, a közgyűlési terembe nem csupán ünnepélyesen, de sötét gyászba öltözött gyülekeznek fel a bizottsági tagok. A terem erkélyén gyászruhás, fekete fátyolos hallgatóság, a zöld asztalok körül csupa megilletődött arc. Ma Urbán Iván bárótól vesz búcsút, az elhunyt főispánnak int búcsút meghatottan és gyászolón a törvényhatósági bizottság. A megye vezető emberei pártkülönbség nélkül megjelentek erre az ünnepélyes és meghatározó aktusra. Ott van Zelenski Róbert gróf, mellette Kintzig János áll, a Vásárhelyiek, a Purglyak közül csak Purgly László, Bohus Lajos báró, azután Almay Olivér, Solymossy Lajos báró, Pop C. István, Nemess Zsigmond dr. országgyűlési képviselő, a román vezető bizottsági tagok teljes számában, a megye tisztikara, a kórház részéről: Zimmermann Károly dr. igazgató főorvos, a jegyzők, az aradi állami hivatalok vezetői. Urbán Péter báró, az elhunyt főispán fia huszárfőhadnagy egyenruhában a bejárat mellett áll és komolyan, elfogódottan nézi a gyülekező bizottsági tagokat és azt a megilletődött hangulatot, amely végig leng a termen. A szemek önkéntelenül megkeresik a falba illesztett képek közül azt, amelyről fehér díszmecsnyar atillában az elhunyt főispán jóaságos, szép feje néz le némán. Alatta az aranytelírás: „Urbán Iván 1900–1905.” Most immár lezárult a második ciklusa is főispánaságának, visszatérhetetlenül, örökre.

A közgyűlés kezdetét jelzi a csengő szava. Az elnöki Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán megmarad szokott helyén az elnöki széktől jobbra: Urbán Iván báró főispán magas karosszéke üresen hirdeti, hogy elárvult, gazdátlanul maradt. Az ülés megnyitása után Schill József főjegyző emelkedett szólásra és következő emlékbeszédet tartotta:

A főjegyző emlékbeszéde.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Még friss a hant, még nem hervadtak el szeretetünk koszorúba font virágai, melyek vármegyénk nagyérdemű főispánjának, báró Urbán Ivánnak sirját borítják, még sajog a seb, melyet a súlyos vesztesség nyomán kelő bánat lelkünkön ütött, midőn a gyászest után először gyülekezünk össze a teremben, a hol az elhunyt munkában edzett lelkének erejével és jóaságával, egy emberélet gazdag tapasztalataival támogatta, irányította és vezetve működésünket. — Mielőtt a közügyek intézéséhez ma hozzáfognánk. álljunk meg egy pillanatra, szenteljünk kevés időt és néhány szót azon férfi emlékének, aki élete és tevékenysége javarészt a közügyeknek és szeretett vármegyéjének áldozta.

Az emlékezés e kegyeletos órájában magam előtt kiváló egyéniségének egész nagyságát, még egyszer érzem tavaszállott lelkének és dobogni megszűnt szívének felénk áradó fényét és melegségét; de látom azt a nagy úrt is, melyet távozása a közéletben maga után hagyott.

Az átlagon jóval felülemelkedő egyénisége oly sokoldalú volt, hogy életének megőrzése, tevékenységének méltatása végett fel kell tennünk a családi csendes otthonában, közgazdasági munkássága körében, a hallgató társadalmi élet legkülönbözőbb megnyilvánulásainál, a politikai közélet küzdőterén, és

neki oly kedves második otthonában, hivatalában, irásztala mellett.

Mint köztisztelőben álló családjának teje a szorgoskodás, a mindenre kiterjedő figyelem és gyengédség, a bensős szeretet irányította minden gondolatát és lépését. Megőrizte, tisztelte a családi hagyományokat, emelte, fündöklővé tette a családi név régi fényét és tekintélyét. Jó gazda volt saját házában, de jó gazda volt a közvagyon kezelésében is.

Közgazdasági téren főleg a torontáli ármentesítő társulat, az Arad-Csanádi-egyesült vasutak, az Arad-Csanádi gazdasági takarékpénztár alapításával és illetve fejlődésével függ össze közhasznú munkássága, melyet ezen intézmények legelőkelőbb bizalmi állásaiban fejtett ki.

A társadalmi életben finom lelkülete és melegen érző szíve mindenhová elvitte őt, ahol a közművelődés, a jótékonykodás, művészet és tudomány támogatást keresett, ahol az élet küzdelmeiben kitartott, lerokkadó egyén segítségért, oltalomért esedett. A zsupfedei szegényes falusi iskola és küzködő tanítójának ügyét ugyanazzal a szeretettel kergette fel, mint a fényes kulturpalotát, vagy a haladás és művészet szolgálatában álló más előkelő intézményeket. Az emberbaráti szeretetnek gyakorlása terén táradhatatlan volt buzgótsága, kispadhatatlan jóasága.

Szívéből nőtt ki, szívével forrott össze és még halálos ágyán is gondoskodásának tárgyát képzeze legkedvesebb eszméje, a vármegyei kórház újrakiépítése. — Ő vetette el a magot, erős akaratával ő győzte le az utban levő akadályokat, nagy befolyásával előteremtette az anyagi eszközöket, a szanatórium iránt oly fogékony lelkével irányította az enyhülés és gyógyulás hajlékának tervezését, mindent-mindent meglett, hogy a gondolat testet öltön, amikor egy napon reánk zúdult a nagy ferteg és hátkóba verte a még zöngés alkotást is. — majd pedig a sors a vihar elmulása előtt elragadta tőlünk a nagy műnek megalapozóját, leglelkesebb munkását. S ha majd eljövend a jobb idő és az ige testté lesz, az utódok banna tiszteljük az emberszeretet e templomának alkotóját.

A jótékonykodás szolgálatában álló egyletek és társulatok benne mindenkor igaz jó barátai, áldozatkész pártfogói találtak. Szíve az emberbaráti érzések mélyszéges tengere volt, melynek igaz gyöngveit örömmel ajándékozta oda mindenkinek, aki kérő szóval, bizakodva közeledett feléje.

A politikai közéletben közjogi alapon állva az ellenzéken kezdte pályafutását, melynek küzdő porondján ott látjuk dőceleg alakját, amint leonoboglatja az ideális eszmék zászlaját. S mikor az ellentétek kiegyenlítődése idején pártjával együtt a kormányzat támogatáshoz csatlakozott, törhetetlen hűséggel szolgálta pártját és a közügyet egész haláláig, vak bizalommal és rajongó lelkesedéssel követve a vezetőt, aki a zászlót kezében tartja.

Közgazgatási téren szemünk előtt folyt le tevékenysége; látuk pihenést nem ismerő munkája közben, tapasztaltunk akaratának erejét és szívósságát, érzjük fenkolt gondolkodásának és jó szívének felemelő megnyilatkozásait. A közigazgatás volt éltető eleme, irásztala és a toll hivataloskodásának legkedvesebb klubodiusa. Csak a váratlanul reá tört halál, melyet a háboru alatt túlfokozott munkássága nagyban siettetett, választotta el őt tevékenysége e kedves fegyverétől. Ifjú korában a vármegyei tisztikar tagja, később mint főispán két lustrumon át vezetője és jóaságos atyja, minden időben jóakaró barátja volt. Mint hivatalnok szigorú és gyengéd volt. Szigorú és igazságos a köteleességek teljesítésének követelésénél és megítélésénél, szigorú a tisztviselői becsület szepelőkészségének megőrzésénél, gyengéd, ha a tisztviselőt támogatni, a jót jutalmazni kellett. De a szigorúság fékét is mindenkor a szeretet kezében tartotta.

Élete nem volt ment a küzdelmekből, de nem volt hiány örömeinek és az elismerésnek sem. A családi élet csendes boldogságához a kormányzatára bízott közönség és munkatársainak igaz nagyrabecsülése és szeretete járult, melyeknek jól eső lelki derülést a királyi elismerés glóriája övezte körül. S ennek a legmagasabb királyi kegynek fényéhez a meleg-

séget mindenkor a polgári szívek szeretete adta. Ez tette farmékennyé, ez tette áldásossá az elismerés nyomában járó még fokozottabb munkáját. Bármily sokoldalú volt tevékenysége s bárha száz és száz felé osztotta el lelkének kincsét, egész életét és működését mégis az egység, a harmonia hatotta át és jellemzi.

Életművészetének a titka, mely egyuttal sikereinek kulcsa is, abban keresendő, hogy sokirányú munkásságát a pontos köteleesség teljesítés vaskapocsa mellett a lelki előkelőség és szívósság arany szárai fűzték össze, mely szilárd és ragyogó zománc műveinek és emlékének maradandó fennállását is biztosítja.

Váratlanul jött elhalálozása folytán most üresen állnak azok az öröhelyek, melyeket polgártársai és a legmagasabb helyről jött bizalom reá ruháltak. Elárvult a társadalmi és közintézmények egész sora, elárvult Aradmegyének az elhunytal oly bensősleg összetört törvényhatósága és tisztikara is.

Nagy a mi veszteségünk, de gazdag a mi örökségünk is, lelkének hagyatéka. Midőn a reánk maradt kincseket őrizetbe vesszük és a be nem fejezett alkotások továbbépítéséhez az ő szellemében hozzá fogunk, átadjuk minden időnk tisztelőre méltó emléket vármegyénk annalesének követendő példaként fiainknak és unokáinknak. Tanulják meg Tőle, hogyan kell a közért élni és tudják meg, hogy az ilyen férfi polgártársainak halálában és kegyeletében halála után is tovább él. Élete áldás volt e megyére, legyen áldott emléke.

A közgyűlés meghatottan és őszinte elfogultsággal hallgatta végig az emelkedett és a főispán nagy és nemes alakját méltóan testő beszédet. Czédly Károly dr. indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az elhunyt főispán halála fölött érzett mély gyászának jegyzőkönyvben ad kifejezést, Urbán Iván báró emléket és érdemeit jegyzőkönyvben megörökíti és ezt átiratban közli az elhunyt fiával és a gyászoló család tagjaival, végül Schill József főjegyző emlékbeszédét egész terjedelmében felveszi a közgyűlés jegyzőkönyvébe.

Az alispán ezután a közgyűlés gyásza jeléül tíz percere felfüggesztette az ülést.

Megemlékezés Heppes Aladáról.

A közgyűlés újbóli megnyitása után az alispán a következő szavakban parentálta el Heppes Aladár főjegyzőt:

— Mély megilletődéssel és nagy fájdalommal jelentem be, hogy Heppes Aladár főjegyző, mint népfelkelő huszárfőhadnagy folyó évi július 26-án a Zamoviec elfoglalásáért vívott ütközetben hősi halált halt. A leújtó hír mély gyászba borította az elhunyt hozzátartozóit és barátait a gyászszal töltötte el Aradmegye tisztviselői karát. Heppes Aladár tizenkilenc éven át állott a vármegye szolgálatában, példányképe volt ez alatt az idő alatt mindenkor a legderekabb, legpontosabb tisztviselőnek, a legkitűnőbb kollegának. Amikor a haza védelmére a király szava fegyverbe szólította, magával vitte hősiességét és fiatalaságának minden lelkesedését. Mint hadnagy sikerrel küzdötté végig a kárpáti harcokat, itt léptették elő főhadnaggyá. S ezután boldogan írta haza győzelmes előnyomulásainkról leveleit. Vérrel és ifju létevel írta be a nevét a haza hőseinek sorába. Legyen emléke áldott és áldott emléket szeretettel és tisztelettel fogjuk megőrizni örökké. Indítványozom, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a vármegye tizenkilenc éven át volt kitűnő tisztviselő emléket jegyzőkönyvileg megörökíti, az idegen földben pihenő hamvait hazaszállítja és ezen intézkedés megtételével a vármegye alispánját bizza meg.

A közgyűlés az alispán indítványát egyhangulag elfogadta.

A becsület, köteleesség és józan ész parancsolja, hogy jegyezzünk hadikölcsönt.

Bratianu harca a román russzofilekkel.

(Filipescuék minden áron felfordulást akarnak. —

Társult tudósítás.

Bukarest—Szófia, október 25.

A román kormány hivatalos organuma ma vezetőhelyen foglalkozik a romániai, idegen érdekeket szolgáló propagandákkal és többek között az alábbi megállapításokra jut:

Most végre nem nemzeti akcióról van több szó, sem nemzeti föderációról, hanem egész egyszerűen kétpártról, amelyek Filipescu ur vezetésével felvonultak, hogy a kormányt megbuktassák. A vezér temperamentuma az első naptól kezdve olyan irányt adott ezen akciónak, amely Filipescu minden korábbi akcióját jellemzi egész viharos, ismert pályafutása folyamán.

Filipescu ur két nagy kérdést vetett felszínre: a hiányos katonai felkészültséget és a külpolitikát. Mindkét kérdést azzal a szenvedéllyel és hevességgel fejtegette, amely neki szokása, amikor valamelyik ellenfelére veti magát.

Ami a külpolitikát illeti, a kormány megmondta, hogy milyen feltételek mellett hajlandó nyilatkozni — akármi legyen is a kihívás oka és a szándék, amely Filipescu urat vezérli, amikor nem fél az általa provokálódó vita következményeitől. Ezt pedig a kormány nem a saját, hanem az ország érdekében teszi, amelynek érdekére egyedül van tekintettel. Ami a hiányos katonai felkészültséget illeti, melyet azok hangoztatnak, akik azonnali akcióba lépésüket olyan meggondolatlanul kívánják, úgy ez, szerencsére a kormánynak különösen pedig az országnak, olyan mulasztás, amely hasonlóképpen magán viseli az okozó bélyegét. Egy olyan emberét (Filipescu), aki mindig azon a nézeten volt, hogy akkor, amikor arról van szó, hogy egy ellenfelet legyőzzünk, semmitéle eljárás sem erkölcsi, sem jogtalanság és erőszak sem mellőzendő.

Az egész ország tanu lehet rá, hogy a ma fegyverben álló román hadsereg összehasonlítható-e azzal, amelyet Románia 1913-ban, Filipescu ur hadügyministersége gyümölcsként, hadba indított. Egyebekben fentartjuk magunknak a jogot, hogy már a közel napokban beigazoljuk, milyen titkos indító okok vezérlik Filipescu ezen legújabb kampanját a kormány ellen.

Akármi legyenek is azonban ellenfeleink céljai, vannak eljárások, amelyeket a kormánynak nemcsak nem kötelessége tőnni, hanem kötelessége azokat megakadályozni. A kormány tehát el van határozva arra, hogy az ezen pillanathon oly szükséges nyugalmat a törvényes eszközökkel megfogja védelmezni. Az ezen szempontból időszertől azon nyilatkozat minden kértelműségének elozlatása, amelyet Filipescu ur Bratianu miniszterelnök egyik állítólagos kijelentésének tulajdonít.

Amint ez már hónapok óta világosan látszik, a kormány csak akkor akarja az ostromállapotot életbeléptetni, ha arra feltétlenül szüksége van. Az ostromállapot alkalmazásának szüksége nem a kormánytól függ, hanem a közrend megsavazóitól, akárkik legyenek is azok.

Filipescuék izgatásai.

Bukarest. Az egész magyar sajtó bejárta az a hír, hogy a romániai russzofilek vezetői, Nicu Filipescu és Take Jonescu pártjaik megbízásából bizalmukat nyilvánították a Bratianu

kormány iránt, kijelentvén, hogy annak magatartásával egyet értenek. A valóság ellenben az, hogy mindketten éles hangon kritizálták a Bratianu kormány politikáját, amelyet a legnagyobb vehemenciával támadtak. A román kormány lapja, a Viitorul már válaszol is ezekre a kifakadásokra. Ezeket mondja:

— Olyan nehéz időkben, mint aminek a malak, a tegnapi esti meggondolatlan akció szomorú fényt vehetne az egész országra. Szerencsére, senki sem jogosult, hogy egy országot egy politikai töredék beteges meggyilkolásai, szenvedélyes és féktelen kifakadásai után ítéljen meg. Több mint egy év óta támogatja a közvélemény bölcs magatartása az állam akcióit. A romániai közvélemény teljes szolidaritásban van azokkal a férfakkal, akik a jelen idők igazi nagy szükségletet ismerik és tudatában vannak a nemzet nagy érdekeinek. És az eltávolodottak részére nem lehet jogosabb szavakat találni, mint ezeket: „Bocsáss meg nekik Uram, mert ők nem tudják, hogy mit cselekszenek.

Bratianu és a russzofil izgatók.

Bukarest. Tegnapi délután Bratianu miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt.

A minisztertanács foglalkozott azon rendszabályokkal, amelyeket a jövő vasárnapi népgyűlések alkalmából foganatosítani fognak. A russzofil lapok jelentése szerint, Bratianu miniszterelnök becsületszavát (?) adta, hogy vasárnap nem alkalmazza a kivételes intézkedéseket.

Letartóztatott tüntetők.

Bukarest, október 25. Ismeretes az a botrány, amelyet négy magyarországi román követett el Bukarestben, bevérén a német követség néhány ablakát. A rendőrség letartóztatta a négy embert, egyiküket azonban bizonyítékok hiányában rövidesen szabadlábra helyezte. A másik hármat, Fodor Viorelt, Fodor Titust és Vicol E.-t a rendőrség átadta az ügyészségnek. Számos ügyvéd jelentkezett a letartóztatottak védelmére. Többen közülük társaik nevében beszédeket is tartottak, kijelentve, hogy a letartóztatottak büne igen kicsiny és hogy eddig Romániában senkit sem tartottak fogságban néhány ablak beverése miatt.

Közel egy órai tanácskozás után a törvényszéki tanács elrendelte a három ablakbeverő letartóztatásának fentartását.

A szerbiai román követség költözése.

Bukarest, október 24. A román követséget Nisből néhány nappal ezelőtt áthelyezték Csacsoakba, amely helység 3 óra járásnyira fekszik Kraljevótól, ahová a szerb kormány székhelyét is hamarosan áthelyezik.

Halállal fenyegetnek a russzofilek.

Bukarest, október 25. Az Actiunen című újságban Take Jonescu konzervatív-demokrata pártjának hivatalos lapjában, Ilescu Aurél, konzervatív demokrata képviselő, óriási feltűnést kelthő cikket írt, a melyben azzal fenyegeti Bratianut, hogy meg fogják gyilkolni. A russzofil párt tehát most már a legnyitabban is terorral dolgozik és a halálos fenyegetéssel, sőt az orgyilkosság tervének nyílt bevallásával sem riad vissza.

Ilescu Aurél felszólítja Bratianut, hogy döntsön végleg a mellett, hogy Románia az entente oldalán szálljon hadba.

— Ha nem így történék meg — írja szó szerint a képviselő — akkor a miniszterelnök csak saját magának feleljen azért, hogy ha holnap, vagy holnapután egy fanatikus hívő egy revolverlövéssel fogja a valóságra ébresztani.

A Viitorul, a kormány főhivatalos lapja, felszólítja Take Jonescut és pártját, hogy nyilatkoztassák ki, vajon a miniszterelnök elleni gyilkosságra való felbujtásban azonosítják-e magukat pártjuk tagjával, Ilescu képviselővel, hogy a kormány végre tisztán láthassa, hogy a jövőben miképpen kell viselkednie a párttal szemben.

Az Inainte, a konzervatív párt lapja, a következőket írja „Revolverrel a miniszterelnök ellen” című cikkében:

— Az, aki ezt a kijelentést tette, nem felelőtlen személy, hanem Jonescunak egyik legszámottevőbb agitátora. Nyilván azt reméli, hogy talál egy hevésvérű embert, akit felbujtja a gyilkosságra. A mai időben, amikor minden országban kezét nyujtanak egymásnak a pártok, hogy a hasát együttesen szolgálják. Take Jonescu emberei azt akarják, hogy Romániában revolvergolyók beszéljenek és fejek hulljanak le. Ez bűnös politika.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkori a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Just Ferenc — aradi üzletvezető.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 25

Just Ferencet a király az aradi üzletvezetőség vezetőjévé nevezte ki. Az általános örömet keltő hírt ma Budapestről adták tudtára az aradi vasutasoknak, akik őszinte megaláztatással vették tudomásul, hogy főnökük, akit a lezalacsonyabb sorban élők alkalmazottig mindnyájan szeretnek, méltó elismerésben részesült, a lefelé helyen is méltán voltak azt a rendkívüli ambíciót, önfeláldozó hivatás szeretetet és imponáló tudást, amelyek az új üzletvezetőt ékesítik.

Az aradi üzletvezetőség élén álló reprezentánsai az ország legelső förelmi és közgazdasági intézményének, évtizedeken ápoliak azt a nemes tradíciót, hogy Arad várossal és annak közönségével egyszólván intim, a hivatalos érintkezés formáinaknál melegebb viszonyban éljenek. Ezért a vasut sokkal közelebb áll hozzájuk, mint az máshol tapasztalható. A vasutas társadalom pedig súlyának, jelentőségének megfelelő köz és társadalmi szerephez jut.

A lefolyóvilágosabb megfigyelő is köteles megállapítani, hogy Just Ferenc ezt a város és a vasutasok szempontjából szerencsés harmoniát még megerősítette, még melegebbé tette nemes egyéniségének, előkelő gondolkodásának és hivatása szeretetének mindenkit megkapó megnyilatkozása által. Mindig előzékeny, mindig jóakaratu megértést és a város, a polgárok érdekeit, helyzetét felismerő szolgálatkészséget tanusít, ha arról van szó, hogy a nehéz idők számtalan nehézségben segítsen. Nagy államérdekek felett kell örkölnie az üzletvezetőnek, de nem szabad rideg bürokratának lennie. Ha Just üzletvezető működésén tekintünk végig, akkor meg kell állapítanunk, hogy úgy a város közönsége, mint az az óriási tábor, a melynek ő a vezére, a feje, egy meleg szívű, megértő és humanusan gondolkodó egyént ismerhet meg benne aránylag rövid aradi tartózkodása alatt.

Az üzletvezető eme kiváló emberi tulajdonságai mellett azonban értékének megállapításánál egyenlő súllyal esik a mérlegbe tudása és rátermettsége arra a magas állásra, a melyet a vasuti hierarchiában elfoglal. Nem hihető, hogy egy husz esztendő óta nagyobb ambícióval és szorgalommal teljesítő és látná el munkáját, mint ő. Ha valaha volt alkalom arra, hogy üzletvezető képességeiről, tudásáról adjon bizonyosságot, akkor a most dúló háború az. Just Ferenc fényesen állta meg a próbát, mert illetékes helyről jövő legnagyobb elismerés bizonyítja ezt. Üzletvezetővé nevezték ki. Éjjel és nappal, pihenőre nem is gondolva hivatalában találja őt a munka és a laikus is tudja, hogy a háború alatt nem dandára, de hadserege állott az óriási felelősséggel, körültekintéssel és higgadt megfontoltsággal elvégzendő teendőknak az üzletvezető előtt.

Ezt az álláhatatlan tömegét a feladatoknak milyen alaposan, mennyire a legkisebb részletet is ismerve oldja meg. Munkatársai tudják csak azt a maga valódi értéke szerint méltányolni, amit főnökük a vasuti szolgálat minden árára kiterjedő tudása és alapos ismerete, az ő munkájuk megkönnyítésére jelent. Az üzletvezető, aki okleveles mérnök és ennek alapján a szolgálat olyan terén haladhatott volna előre, ahol ez könnyebb és nem olyan testet lelkét öld. Azonban mint szenvedélyes vasutas, aki a kenyérkeresésben gyönyörűséget is talál, nem ezt választotta, hanem „forgalmista” lett, a nehezebb külső szolgálat minden lépését megjárta. Győrből, ahol igen népszerű forgalmi főnök volt, jött Aradra és vette át az üzletvezetőség kormányzását és Pfeiffer Gyula távozása óta az ő vállain nyugodott a vezetés és irányítás minden gondja és terhe.

Arad város közönsége, amely a saját szemével látta és a saját gyarapodásán észlelte óriási jelentőségét a vasutnak, — elég csak arra a sehol nem tapasztalható büszkeségre utalni, amelyet az Acsev. kelt az aradiakban

— Őszintén örül annak a szerencsés választásnak, amelylyel a Máv. igazgatósága Just Ferencet állította az aradi üzletvezetőség élére. Nagy közgazdasági érdekek hivatott istápolóját látja benne.

H I R E K. LEGUJABB.

Érkezett éjjel 2 órakor.

Szótia. Az ellentétek a görög hatóságok és az entente-csapatok között folyton nőnek. Naponta torduinak elő összetűzések.

Páris. A Journal jelenti: Egy német tengeralattjáró a csatornában elsüllyesztett egy francia hajót, amelyen ötven ambulancia volt.

Gent. Az angol király Párisba érkezett, ahol fontos tanácskozások folynak, főleg a balkáni ügyeket illetően.

London. French jelenti: Az utolsó három nap alatt a tüzezés a Lahassee csatornától délre élénk tevékenységet fejtett ki s kézigrávátharcok voltak. Huszokettedikén négy repülőnk légi harcot vívott az ellenség repülőgépeivel. Az utóbbiak leszállásra kényszerültek, vagy elűzettek. Egy német repülőgép 7000 láb magasságból a német harcvonal mögött lezuhant.

Bukarest. Románia szerbiai követsége Casakba (két órányira Kraljevótól) költözött, ahová a szerb kormány is átköltözik legközelebb.

Konstantinápoly. Szalonikiben eddig összesen 68,000 embert szállítottak partra. Közöttük 19,000 angolt és száz ágyut. Szerbia irányában eddig 28,000 embert szállítottak el és pedig tizenkét ezret vasuton, nyolcezeret gyalog. A waggonhiány oly nagy, hogy ha az entente csakugyan százezer embert akar elszállítani, ehhez négy hétre lesz szüksége. A gyalog menő csapatok közt nagy számban torduinak elő megbetegedések, a mi miatt az eikeseredés nő.

Szótia. A Pester Lloyd tudósítója táviratozza: A bolgárok győzelmes előnyomulása következtében számos Szerbia belsejébe internált magyar és osztrák állampolgár szabadult fel, akik már utban vannak Szófia felé.

— Tisza a királynál. Bécsből jelentik: Tisza István gróf magyar miniszterelnök ma délelőtt különkiallatáson volt a királynál. A miniszterelnök délelőtt Barián báró külügyminiszterrel ebédelt, délután pedig Stürgkh gróf osztrák miniszterelnökkel tanácskozott. Tisza gróf az esti gyorsai visszatért Budapestre.

— Dumbát nemességgel tüntette ki a király. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung beavatott forrásból arról értesül, hogy Ferenc József király dr. Dumba Konstantint, a monarchia volt washingtoni nagykövetét, nemességgel tüntette ki.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Weinberger Hedvig nyitrai királyi törvényszéki díjnokot az aradi törvényszékhez kezelőnévé nevezte ki.

— Kitüntetett török előkelőségek. Konstantinápolyból jelentik: A király Talaat bey belügyminiszternek és Halil bey kamarai elnöknek az elsőosztályú Lipótrendet adományozta.

— A konstantinápolyi német nagykövet halála. Konstantinápolyból jelentik: Wengenheim német nagykövet néhány napi betegeskedés után ma reggel meghalt.

— Kitüntetés. A hadsereg főparancsnokság az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül az első osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntette ki Rosner Lajos aradi kereskedőt, a 33. gyalogezred őrmesterét. A vitézségi érmét, miután a bátor őrmester az orosz harcokban folytatott harcokban eltűnt, az ezredparancsnokság Rosnernéhoz juttatta el.

A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül Popa Traján 33. gyalogezredbeli hadnagyot a hadiékítményes harmadosztályú katonai érdemkeresztrel. Szabó György 33. gyalogezredbeli hadnagyot a Signum Laudissal és Wockó Miklós 7. lovas tüzezőosztálybeli százados számvivőt pedig a vitézségi érem szalagján viselendő koronás arany érdemkeresztrel tüntette ki.

— Az Acsev. Urbán Iván báró emlékének. Az Arad-Osanádi Egyesület Vasutak igazgatósága ma délelőtt tartott ülésében elhatározta, hogy elhunyt igazgatósági és végrehajtó bizottsági tagjának Urbán Iván báró főispánnak arcképét az Acsev. közgyűlési terme részére megfesteti.

— Kétféle városatya mandátum a IV. kerületben. A szerdán tartandó törvényhatósági közgyűlésen — mint azt megírjuk — Varjassy Lajos polgármester bejelentette, hogy négy bizottsági tagnak helye részint elhalálozás, másrészt pedig a városatyai választás megsemmisítése következtében üres és ezért azt javasolja, hogy a közgyűlés a választásokat rendelje el és azok napjait november 21-ikét tűzze ki. Választandó lesz az I. kerületben egy, a II-ban egy, a IV-ben két törvényhatósági bizottsági tag. Ez utóbbi kerületben néhai Kabdebó János dr. és Pfeiffer Gyula mandátumai üressétek meg. Kabdebó dr. helyére megválasztandó városatya megbízatása 1916 december 31-ig tart. Ellenben Pfeiffer helyére bekerülő bizottsági tagot hat évre kell választani. Az 1913. év novemberében lejárt választások után az igazoló választmány ugyanis, amikor a választásokat verifikálta, határozottan kimondotta, hogy hét városatyát, köztük Pfeiffer Gyulát hat évre, tehát 1914 január elsejétől 1919 december végeig választották meg, míg Fuchs Arnold, a legkevesebb szavazatot kapott városatya három évig, tehát 1916. év december 31-ig tagja a törvényhatóságok. Tehát Pfeiffer helye, mely tulajdonképpen az 1913. évi választás óta betöltetlen, hat éves mandátumhoz juttatja az utódját. A törvényhatósági bizottság közgyűlésének tehát a választás kiírása alkalmával azt is ki kell mondanania, még pedig utólagos magyarázatokat meg nem tűrő és megengedő módon, hogy a IV. kerületben megválasztandók közül a több szavazatot kapó hat éves mandátumhoz jut, egyenlő számú szavazat esetén a sorshuzás dönt.

— Halálozás. Róna Miksa, a Guttman és Berger cég alkalmazottja hosszas szenvedés után — 25 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz.

— A város tengeri vásárlása. A pénzügyi bizottság holnap ülést tart, hogy négy százezer koronás folyószámla kölcsön felvételéről tanácskozzék. A tanácsnak az a terve, hogy tekintettel a tengeri beszerzés nehézségeire és mert magánosok aligha jutnak majd hozzá, a törvényhatóság részére kér a kormánytól vásárlási jogot. Ma felszólította a helybeli pénzügyezteteket kölcsönajánlatra, a melyekkel holnap foglalkozik a pénzügyi bizottság.

— Adakozzunk a katonák meleg ruhájára

— Kiténtetett aradi katonaoorvos. A *Fremdenblatt* legutóbbi száma egy aradi és egy volt aradi katonaoorvos valóban megérdemelt kiténtetéről számol be. *Luszt Ferenc dr.*, a 38. gyalogezred orvosfőnöke és *Vraciu Miklós dr.* törzsorvos, aki néhány hónappal ezelőtt került el Aradról, a katonai egészségügy körül kifejtett kiválóan hasznos tevékenységének elismerésül a Vörös Kereszt II. osztályú érdemkeresztjét kapta. Mindkét orvos a legteljesebb mértékben kiérdemelte ezt a ritka szép kiténtetést. *Vraciu dr.* amint ismeretes, nagy ambícióval működött közre a kiténtés tífusz elfoitása körül s egy ideig, mint az aradi katonai kórházak parancsnoka, dícsérendő lelkiismeretességgel oldotta meg nehéz feladatát. Amikor *Ferenc Salvator* főherceg Aradon járt, meglátogatta a várat is, ahol éppen akkor fogantatották a kiténtés tífusz s más járványok elleni óvintézkedést. A főherceg a tapasztalt intézkedésekkel nagyon meg volt elégedve és úgy *Vraciu*-t, mint *Luszt*-ot megdicsérte.

— A másik kiténtetett, *Luszt Ferenc dr.*, aki már majdnem egy esztendő óta fejt ki Aradon olyan hasznos tevékenységet, amellyel a hadtest orvosfőnökének elismerését több ízben kiérdemelte. Az *Aradi Közlöny* már megemlékezett arról, hogy *Luszt dr.* — aki békéidőben magyarpécsei járásorvos, — a tavasz óta vezetője az Aradon felállított katonai laboratoriumnak. Ennek a laboratoriumnak a katonai közegészségügy terén való nagy jelentőségéről már megemlékezünk és közöltük, hogy a hetedik hadtest területéről öt küldték fel Bécsbe a bakteriológiai tudományok beható tanulmányozása céljából és azután berendezte az aradi katonai laboratoriumot, amely elége meg nem becsülhető szolgálatakat tesz a katonai egészségügynek. A most kiténtetett *Luszt dr.* dekorálása élénk örömet keltett ama körökben, ahol őt nemcsak ismerik, hanem szívélyes módon, liberális gondolkodásáért kedvelik és értékes orvosi működéséért őszintén nagyra becsülik.

— Elitelt tejzszorások. Ma délelőtt előállították a rendőrségre *Sirepku Györgyné* kieszentmiklósi tejes kofaasszonyt, aki a tej literjét 36 fillér maximális ár helyett 48 fillérért adta. *Weil Károly dr.* rendőri büntető bíró három napi elzárásra és harminc korona pénzbüntetésre ítélte a tej drágító kofaasszonyt. Pár nappal ezelőtt a rendőrségre feljelentés érkezett *Baumann Lajos Damjanics-utcai* kereskedő ellen, mert üzletében egy liter tejet ötvenkét fillérért adott. *Weil Károly dr.* ma tárgyalta ezt az ügyet is. A beidézett tanúk és maga a terhelt vallomása alapján a rendőri büntető bíró megállapította, hogy *Baumann* már hosszabb idő óta méri a tej literjét ötvenkét fillérért. *Baumann*-t ezért *Weil dr.* öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte. Mindkét terhelt felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

— Elcselt hős temetése. Október 26-án délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra az aradi izraelita temetőben *Grün József* 63. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot, aki ez év júniusában esett el az északi harctéren. *Grün József* bátorságával többször kiténtette magát és már mint zászlós az ezüst vitézségi érmet, mint hadnagy utóbb a harmadosztályú katonai érdemkeresztet kapta meg. A wiszenkai temetőből a család exhumáltatta a fiatal tisztet és most Aradon temetik el.

— Hadikölcsön jegyzés. *Nemes Géza* aradi terménykereskedő a budapesti *Leszámitoló és Pénzváltó* banknál 50,000 koronát jegyzett a harmadik hadikölcsönre.

— Az aradi huszonnyolcas vadászok rohamra. Az aradi 28. számú vadászzászlóaljgyőztes hőstetteiről már megemlékezünk a minap megjelent cikkünkben. Egy vadász, aki békéidőben aradi szabó iparos, most betegen érkezett haza és a következő érdekes, új adatokat juttatta el az *Aradi Közlöny*-hez:

— A huszonnyolcas vadászok csak akkor pihennek, ha veszteségeik pótlására várnak. Dícsérvés nélkül mondhatom, hogy a huszonnyolcas vadászokat állandóan a legnehezebb feladatok megoldására rendelik ki, mert a vezetőség tudja, hogy a zászlóalj minden embere haláltmegtető bátorsággal rohan a veszedelembe. Az Aradon jól ismert *Imrey* kapitány most már harmadszor sebesült meg. Először Szerbiában kapott a lábára löttsebet, aztán Galiciában s legutóbb *P.* megvívásánál sránnelok sebeztek meg a fejét. Most valamelyik felvidéki kórházban van a hős kapitány, akiért a zászlóalj minden katonája rajong. *P.* néi is szép rohamunk volt. A hadosztályparancsnokság megtudta, hogy az oroszok rendkívüli módon megakariák erősíteni ezt az állásukat. Azt a parancsot kaptuk, hogy a megerősítési munkálatokat meg kell akadályozni: ha másképpen nem, hát szuronyrohammal. Ugyanis ha az orosz állásokat itt sikerül jól kiépíteni, úgy az áttörés s az előhaladásunk teljesen mezakad. Mi megértettük a parancs fontosságát és teljes tüzzel támadtunk. Az oroszokat meglepetésszerűen érte rohamunk. A front mögött éppen lénuug-osztás volt és az oroszok nem tudván már magukkal vinni a sok apró pénzt, elásták, azonban mi megtaláltuk az elrejtett kincseket. Az oroszok menekülése a legnagyobb zavar közepette történt. Ezen ettek egyes századok és a levest is kénytelenek voltak otthagyni. Akkor vagy 1200 orosz elfogtunk és sokat megöltünk a harcok hevében.

— Hova kell bevonulni november 3-án. A polgármester közbíró teszi, hogy a közös hadseregbe beosztott azon 1873, 1874. és 1875., valamint az eddig tartott népfelkelő utószemléken besorozott 1897—1876. években született B) alosztályú népfelkelők, akiknek népfelkelési igazolványi lapjaik szerint november hó 3-án Aradra kell bevonulni, bemutatásuk végett a *Kiszentmiklós* községben lévő tüzérlaktanya melletti baraktáborban, az önként besorozott egyének pedig az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságnak Aradon, *Andrássy-tér* 14. szám alatt lévő hivatalos helyiségében tartoznak jelentkezni. A szintén november hó 3-án a honvédséghez Aradra bevonulni kötelezett fentjelölt B) alosztályú népfelkelők és önként besorozott egyének az aradi m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokságnak Aradon, *Bathhány-utca* 26. szám alatt lévő hivatalos helyiségében kötelesek jelentkezni. A jelentkezés ideje: délelőtt 8 órától 11 óráig.

— Szállítás a hadseregnek és a honvédségnek. Az aradi kereskedelmi és iparkamara az uton közli, hogy a hadügyminisztérium e hónap végén még a következő cikkeket szerzi be: lábvédő lovasok számára, téli ujjas, téli alsónadrág, érmelagító, szveter, gyapjúlábvédő, gyapjúharisnya, nemez talpbetét, asbest talpbetét. Mintázott és bélégezett ajánlatokat a hadügyminisztérium 13. ügyosztályához kell benyújtani és az ajánlatoknak tartalmazniuk kell az egységárat, a szállítható mennyiséget és a szállítási határidőt. A magyar királyi honvédközponti ruhatár parancsnoksága haskötők, egészségügyi tarkötők és gyapjúkapok 1915. évi december hó 31-éig terjedő szállítására nyilvános pályázatot hirdet. A mintázott ajánlatokat november 9-éig kell benyújtani a honvédközponti ruhatár parancsnoksághoz. (Budapest, I. Előök-utca 1.) A szállításokra vonatkozó bővebb felvilágosítást készséggel ad az aradi kereskedelmi és iparkamara.

— Meleg trikók gyermekek és felnőttek részére, szép fiúsapkák és lányka kalapok, esernyők keztjük és harisnyák, ugyszintén gyermek-kocskák és gyermekszékkek gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás *Fischer Nagy-áruház*. Fénykép kedvezmény. 227.

— Papírárubból nagy engedményt nyújt viszonteladóknak *Kerpel* papírnagykereskedése. 198

— A tanítószag figyeimébe ajánlja *Kerpel Izsó* dúsan felszerelt tankönyv- és tanszer raktárát. Vidéki rendelések pontosan intézettek el.

— Táborba való küldésre alkalmas könyvek, levélpapírok és noteszek *Kerpel*-nél.

Jegyezzünk
a harmadik hadikölcsönre!

„Petőfi utóda“ a harctéren.

(A „néplantos“ kérelme. — Különös folyamodvány.)

Az Aradi Közlöny indóitójától

Arad, október 25

Akit a mai háború világban irodalmi viták érdekelnék, az mostanáig sűrű sorokban olvashatót napilapokban, folyóiratokban arról, hogy ki a nagyobb költő: *Adv Endre*, vagy *Gyóni Géza*. A vitának aligha lett sok eredménye, mert a nyugatosok tovább is *Ady*-ra esküsznek, a másik párt pedig a *przemysli* fogoly költő nagyságát zengi. Az irodalom háborgó berkeiben úgy látszik seifelemmel sem bírnak arról, hogy az igazi költő, a legnagyobb, *Petőfi* — sőt: „*Petőffy*“ — utóda se nem *Ady*, se nem *Gyóni*, hanem egy sárgapárosi csabai szászgyegek baka. Hivatalos katonai írásokban vallja ezt a merész állítást — nem ugyan a hadsereg — hanem maga az ú csillag, aki dallal kíváná harora tüzelni a csabai katonákat.

Nemrégiben ugyanis folyamodvány érkezett a békéscsabai hadkiegészítőhöz. A kicifrázott írású kérvényben *Kriványi Kriván Zoltán* népköltő, betegállományu a harctéren kéri küldeni magát mint népköltőt.

— Nagyságos őrnagy ur! — írta lendületes szóval. — Tisztelettel kérem én a csanádpalotai négyzeti Vörös Kereszt-kórházba ápoit 101. infanterista, civil életben csanádapátfalvai községi helyettes segédjegyző, népköltő, miszerint felegyőgnylásom után mint *Petőfi utódát harctéren küldjenek, mint néplantos azaz költő akarom a honért küzdőket lelkesíteni*. Kéremre felhozom, hogy a hadseregbe saját felelősségemre léptem be, mint háború tartamára önkéntes s ezt jogosan el is várom, továbbá legújabb művemot közlöm. Saját szerzeményü költeményem oratóni batorokodom. Dallama: „Nem eresztelok be 9 óra után“-hoz hasonló.

A néplantos — ha nem is vérrel, de minden esetre piros tintávat — a következő háborus dalt

írta belé a folyamodványba.
Veszélyben a haza áll is már a csata
Elmegyünk mi oda nem félünk mi soha
Isten veded anyám Isten veded házam
Isten veded párom csak a fegyvert várom.

Ne féljetez fiuk nem volt így még soha
Nem lesz a sorsunk se hozzánk se mostoha
It is meg kell halni, ott is meg kell halni
De az ellenségnek nem kell magunk hagyni.

Vigyázzon mindenki, hogy ne sirjon senki
Mert a sirás ontja és a bajt okozza
Erős volt a magyar meglesz amit akar
Ha elesünk haroban lesz sir mely betakar.

„Isten veded párom, csak a fegyvert várom“
„It is meg kell halni, ott is meg kell halni“ —
szép, klasszikusan költői fordulatok ezek, azonban a zord katonákat nem hatották meg. Hiába vándorolt a kérvény és a piros tintás vers egyik katonai forumtól a másikhoz, *Petőfi* utódát sehol sem ismerték fel a néplantosban.

Végül is a csanádpalotai vöröskereszt kórházat a pótkeretparancsnokság a következőkről értesítette:

— Megkeresem, miszerint bent kérelmezőt értesíteni sziveskedjék, hogy kérelme teljesíthető ugyan, de nem mint költő osztatna be a harctéren indító csapat-hoz, hanem csak mint gyalogos.

Olvashatatlan aláírás főhadnagy.

A szászgyegek tehát továbbra is hivatalos „néplantos“ nélkül harcolnak.

Élő- és művirág koszorúk

Halottak napjára ajánlom a részvétet kifejező gyászoló családoknak nagyválasztékú mű- és élővirág koszorúkat legjutányosabb árakban. 4115 Megrendelések a legkiszélesebb kiállításban azonnal elkészülnek.

Pauszár Sándor kertészete, Weitzer János-utca 9. szám.

VÁROS ÉS MEGYE

Folytatólagos sorrendje az Arad törvényhatósági bizottsága által 1915. évi október 27-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

28. A tanács előterjesztése a város részére 1916. évben szükséges magyarországi kőszén beszerzése tárgyában. 29. A tanács javaslata a kőszén fűtési kályhák beszerzése tárgyában. 30. A tanács javaslata a jéggyár részére szükséges tartalék compressor és motor beszerzése tárgyában. 31. A tisztviselőség betérjeszti a Dein Miklósnéval kötött szerződést jóváhagyás végett. 32. A tanács előterjesztése Mihályovics József holtár fizetés emelés iránti kérelme tárgyában. 33. A tanács javaslata a városi rendőrség, tűzország és hivatalszolgák téli ruháinak elkészítése tárgyában. 34. A gazdasági szék jelentése a Weitzer-utcai leányiskola egyik bálhelyiségének bérbeadása tárgyában. 35. A tanács előterjesztése a nyugdíjas városi tisztviselők és alkalmazottak részére jutandó kedvezményes tűzifa tárgyában. 36. A tisztviselőség előterjesztése az aradi állami tanítóképző intézet igazgatóságával kötött haszonbérleti szerződés jóváhagyása tárgyában. 37. A gazdasági szék jelentése több utca kavicsolása iránt megtartott árlejtés eredménye tárgyában. 38. A tanács előterjeszti, hogy Milánkovits Illés, Nedelkó Demeter, Aradi termény és áruaktár R. T., Dávid József, Márk János, Bing Ede, Kelecián M. Péter, Kerity Miklós, Verbos Nándor és a m. kir. államvasutak által emelt új épületek bérjévedelmeire a községi adómentesség megadását. 39. A tanács előterjesztése a m. kir. pónzügyigazgató által folyó év augusztus hónapban elő- és leirt állami adónak megfelelő községi adó elő- és leírása tárgyában. 40. Marinkovics Péter községi elemi iskolai igazgató felelőssége a tanács 25190/1915. sz. azon véghatározata ellen, mellyel a kisgyűlést tanítónővé kinevezett leánya után járó családi pótlékot folyó évi október hó 1-től kezdve megszüntette. 41. Ifj. Szathmáry István Neidenbach Ódön, Braun János és Kajosa Zsigmondné hadbavonult, illetve hadbavonultak feleségeinek kérvénye fizetési előleg utalványozása iránt. 42. A tanács előterjesztése Tomits Pál vámszedő nyugdíjaztatása iránt. 43. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye községének átírása a magyar jellegű hadiérmekek alapítása iránt a kormányhoz intézett feliratának hasonlósággal való támogatása iránt. 44. A tanács előterjesztése a közvilágítási szerződés revíziója és a közüzemek részére szükséges villamárak szállítása tárgyában. 45. Özv. Glantschnigg Henrikné szül. Koszt Katalinnak kérelme községünk kötelezőbe való felvételének kiállításra helyezése iránt. 46. A tanács jelentése a tengerirequirálás tárgyában.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedd, 1915. évi október 26-án:

C) Bérlet.

Bőregér.

Operetta 8 felvonásban.

Kezdés este 7,30 órakor.

Felolós aszerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

PRO PATRIA.

Özv. Grün Józsefné szül. Faragó Ilonka mint mélyenszántott hitves a maga, valamint az összes gyászoló rokonság nevében is mérhetetlen fájdalommal, a könyörtelen sors csapásától lelkiileg megtörve jelenti, hogy a szeretett jó férj, illetőleg édes 16 gyermek, vő, testvér, sógor, rokon, jóbarát és bajtárs

Grün József

megánhivatalnok, a 63. gyalog ezred tartalékos hadnagyja, a II. oszt. ezüst vitézségi érem, a katonai érdemkereszt III. oszt. hadiékítménnyel tulajdonosa stb.

f. évi június hó 19-én reményteljes életének 26-ik és boldog házassága 8-ik évében Wiszenkánál, az oroszok elleni győzelmes roamban ért lött sebel következtében a legfőbb hadurért és a hazáért hősi halált halt.

Földi maradványait az ottani temetőben f. hó 19-én exhumáltuk és folyó hó 26-án délután 3 órakor fogjuk a helybéli iszraelita sírkertben, az ifjú életével megváltott hazai földbe örök nyugalomra helyezni.

Drága emléke el nem halványulóan fog élni mélyen sebzett szívünkben utolsó leheletünkig!

Arad, 1915. október hó 25-én.

Faragó József és neje szül. Fridmann Teréz, após és anyós. Grün Adolf és neje sz. Klein Ilonka, szülei. Grün Sándor, Grün Irén, Grün Böcke, Grün Teri, Grün Manó, testvérei. Faragó Lajos, Faragó Sándor, 4180 sózorsai.

Varga Imre első temetés-rendező Intézete Arad, Andrásy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Borszéki Madonna-Forrás

természetes, vastól mentes savanyúvíz

Gyomor- és bélrnyhaségnál, hurutos bántalmaknál megbecsülhetetlen gyógytényező. A gyomorégést azonnal megszünteti.

Nincs mellékíze
A bort nem feketíti
Ízét kiválóan emeli.

Hygienikus tisztaságánál fogva járványok idején, malária ellen kiválóan alkalmas. Lázas megbetegedéseknél szint egybe megbízható, könnyen emészthető asztali itál kitűnően bevált.

Kapható Aradon mindenütt.

2491

APOLLO SZÍNHÁZ.

Október hó 26-án, kedden

Az első
Asta Nielsen
sláger:

A kóbor leány

Dráma 3 felvonásban.

Előadások 7,6, 7,8 és 9 órakor kezdődnek

1621

Kisjenői központi irodánk részére egy jó kéz-
írással bíró és jól számolni tudó

írnokot keresek.

Gazdasági szakismeret nem szükséges. Ajánlkozók igényeik megjelölése mellett sziveskedjenek alulírt felügyelőséghez fordulni.

Kisjenői Főhercegi Uradalom Haszonbérlete r. t.
gazdasági felügyelősége.

4146

URÁNIA

2211

Kedden

a szezon kiváló vigjátéka:

**Ha az anyós
válni akar**

Vigjáték 3 részben.

Halottak napjára

ajánlom az igen tisztelt vevőközönségnek szép választéku, isléssesen összeállított élő- és művirág

Koszorúimat

rendkívüli olcsó árakban. Megrendeléseket azonnal elkészíttek és hazaszállítok. — Teljes tisztelettel
4128

őzv. Ungerimann Józsefné
éővirág üzlete Weitzer J.-utca 19.

Burgonya és vöröshagyma

métermázsánként és wagtontételekben kapható

Kalmár Endréné!

Arad, Arpád-tér 5. 2130
670. Telefon 670.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-próbált

kettős fűtőkályhák
és kettős füstcsövekkel
érhető el.

Megállapítottam ugyanis, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan rak-táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (213 szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 6. sz. 20 korona.
Egyedül 1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítőnél
Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó úrnak, Arad.
A kettős "Patent" füstcső igen jó, mert kevés fával sok meleget ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisztelettel
Zimmermann Ignác.

Patent kutszivattyúk.
Patent borszivattyúk.
Patent tűzfecskendők.

3396—1915. szám.

Eladási hirdetés.

A Szelezsény községbeli (Aradvármegye, borossebesi járás) volt urbéreszek tulajdonát képező, Szelezsény község határán a „Dumbráva”-nevű dűlőben fekvő legelő területen található 1165 tömörköbtartalmu, 7800 (hétezernyolcszáz) korona becsértékű a legnagyobb részben tölgyből álló faállomány az 1915. évi november hó 17-én d. e. 11 és fél órakor kezdődőleg a parázi körjegyzői irodában, írásbeli zárt ajánlatok benyújtásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen a m. kir. földmivelésügyi ministerium 98260/913. sz. engedélye alapján eladni fog. A kikiáltási ár, melyen alul az eladás meg nem történhetik 7800 (Hétezernyolcszáz) koronában megállapított hivatalos becsár. Bánatpénz 780 korona.

A kellő bánatpénzzel (készpénz vagy ovadékképes névértékben számított magyar értékpapír) ellátott zárt ajánlatok, a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be az árverést vezető bizottság elnökénél, — postán megküldhetők a borossebesi járás főszolgabírójához.

Utó, kellően felnem szerelt, az árverési feltételektől eltérő ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

A részletes árverési és szerződési feltételek megtekinthetők a borossebesi járás főszolgabíró irodájában, az aradi m. kir. állami erdőhivatal irodájában. Végül a parázi körjegyzőnél (u. p. Borossebes) s ez utóbbi által kívánatra postán megküldetnek.

Borossebes, 1915. október 10.

4169

Hajdu

tb. főszolgabíró.

Sirkoszorukat

ajánl minden nagyságban, olcsó áron

Singer Sándor

Arad, József főherceg-ut 1. sz. (a városházzal szemben.)

Ugyanott

Gyermekjátékok, Bőrridikülők,
Harisnyák, Keztyük, Zsebkendők,
Férfi fehérneműek, Férfi kalapok

a legolcsóbban szerezhetők be

9898

Singer Sándor

üzletében Aradon, József főherceg-ut 1.

Cognac,
Likörök,
Szilvorum,
Törkölypálinka,
Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota. 859

97—98—1915. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a világosi kir. járásbírósnak 1915. évi 1429—1430 számú végzése következtében dr. Reiner Albert újszentannai ügyvéd által képviselt Újszentannai Gazdasági Iparbank javára 480, 1200 kor. s jár. erejéig 1915. évi július hó 24. és 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4402 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lovak, kocsik, kádak, hordók és 120 kereszt tisztabuza nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a világosi kir. bíróság 1915. évi Pk. 1714/2 sz. végzése folytán 480, 1200 kor. tőkekövetelés, 2400 koronának 1914. április 18-tól; 6000 koronának 1914. július hó 15-től 6% kamattal váltódj és eddig összesen 213 kor.-ban bíróság már megállapított költségek erejéig, Világos községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1915. évi november hó 5-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók a fent leírt ingóságokhoz a bíróságnál oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. A helyszínére a községvezetőtől lesz az indulás.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világos, 1915. évi október hó 17. napján.

Thuránsky

4170

kir. bír. végrehajtó.

Olcsó pénzért

Jól világítani

csak villanyal lehet.

Mindennemű villanybevezetést, csillár átszerelést a legjutányosabban vállal

4057

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 5-6.

Telefon sz. 96.

Halottak napjára ajánlok élő- és művirág koszorukat és sircsokrokat:

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben. — Egyben tudatom a n. é. közönséget, hogy Boros Béni-téren levő üzlethelyiséget megszüntetem és azt Török Gábor-utca 7. szám alatti kertészeti telephelyre helyezem át. A nagyérdemű közönség eddig irántam tanúsított jóindulatát továbbra is kérve maradok teljes tisztelettel

özv. Laczina Vencelné

Telefon szám 698.

4173

Apró hirdetések.

HÁZASSÁG.

Azon okleveles jegyzőnek, ki hűgombot feleségül veszi, jegyzőséget s. z. k. „Kleopátra” jellegére kérek ajánlatokat a kiadóba. 4171

LEVELEZÉS.

Két intelligens úri leány, két úri fiú tisztességes ösmertességét óhajtja, mivel szabad idejüket keillemesen eltölténék. Leveleket „Romeo 18.” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 4174

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes detail segéd a fűszer szakmából, jobb fizetés sei, azonnali belépésre kerestetik Pollák József fűszerkereskedésében Aradon. 4158

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú nő, magános nőhöz, kinek hástartásában segédkezni, vagy gyermekek mellé ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 4172

Jó bizonyítvánnyal rendelkező kereskedelmi végzett leány állást keres. Cím a kiadóban. 4140

Ovadékkal bíró 48 éves hadmentes egyén raktárnosi, felügyelői, vagy ehhez hasonló állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 4142

Házvetésnői állást keres szerény igényű tisztességes és megbízható intelligens nő plébániára vagy magányos urhoz. Cím a kiadóhivatalban. 4154

ÜZLETEK.

Jóforgalmu korosmaszlet gr. Tisza István ut. 66. szám alatt más foglalkozás miatt házzal együtt sürgősen eladó vagy haszonbérbe adó. 4144

KIADÓ LAKÁS.

2 szobás utcai szoba minden hozzátartozóval együtt, november 1-re kiadó. Óvár- és Hajó-u. sarok. 4181

Elegánsan butorozott szoba, villannyal, gázzal azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 4180

Modern négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török L-u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Naponta friss libahús, töpöröd, máj- és frissen öntött libaszir kapható özv. Dánielné, Hal-tér 7. 4188

Benzin-gép és motorhengerei legelőcsőbb napi árban kapható Kovács Soma és Társánál Aradon. 4148

Eladó 1 hintó, kőszerszám, ekák, boronák stb. Bővebbet Andrássy tér 6., Verbos-iroda. 4175

Teljesen új téli kabát és több jókarban lévő férfi ruha eladó haláleset miatt. Kossuth utca 1. sz. ajtó 11. 4188

Elegáns ebédlő és háló egészen új, igen olcsón eladó. Rákóczy-u. 7. 4185

Egy jó zongora megvételre kerestetik. Ajánlatok Fenyves József Arad, Deák F-u. 40/a szám alá címzendők. 4184

Elbőltözés miatt 2 gáz függő lámpa azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban. 4152

Citrom olcsóbb mint a piac, legfinomabb körítőt, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 3785

Oszti Divat Album

1000 ábrával kor. 2:40 Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Veszek

uraktól levetett férfi ruhát, utazó városi bundát, valamint használt butorokat a legmagasabb árban. Bleier Ignác, Szent Pál utca 12. 3085

Érburgonyát

waggontételben jutányosan elad Bartha István terménykereskedő, Brassó. 3946

Több bricsnyereg

lótakaró, ló felszerelések, alighasznált állapotban eladók Bleier Ignác Szent Pál-u. 12. 4027

Sürgősen eladók

elköltözés miatt, egy szalon tükör és asztal, mosdó, szobrok, majolikaváza, nagy kép, tollak. Tudakozódnál Deák Ferencz-u. 29. szám II. 11. delután 2-től 5 óráig. 4141

Eladó szalma.

Kb. 40—50 öl idei termésű szalma eladó. Megtekinthető Spitzer Dénesnél Erdőskeken. 4187

Házi szappan

2—4—6 éves, többakba nagyobb mennyiség eladó. Tudakozódnál lehet a Czipő Tőzsdében. 4149

Automobil

6 n'eses üzembépes, ugyszintén két hajtókocsi, és egy landauer jutányosan eladó. Roth butorüzletében. Érdeklődés 1/12 és 2 között. Asztalos Sándor-utca. 3653

Íróasztalt

megvételre keres Pollák téglagyár Nádor-u. 14. Tel-fon 988. 4158

Áthelyezés miatt

világos hálószoba és konyhaberendezés eladó Boros Béni-tér 16. a házmesternél. Bővebbet Kápolna-u. 3. Ugyanitt modern hálószobák eladók. 4162

Úri szoba

berendezés bőrgarnitúrával, ebédlő csillár eladó, Wesselényi- és Varjassy-utca sarok. 4159

Lack

1 pántos cipő párja K 8, bársony pántos K 8, chawro 1 pántos K 11, bársony fűzős regatta K 11, bársony gombos regatta K 11, lack 1915. divat, 1/1, Tango K 10. Cipő Tőzsde, Apolló mozi mellett. 3405

Régi vevő.

Levelét megkaptam, de eredmény lehetetlen, ha nem beszélhetünk egymással. Közölje levélben, hol találkozhatunk, hogy erről felvilágosítsam. 4168

Hagyma,
Bab,
Burgonya,
Kaposzta,
Dió,
Kendermag

és mindennemű gazdasági termékeket waggon tételben vásárolni és eladni 4179

Eisele János

ARAD, Batthyány-utca 10.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Nagyszerűen bevált a harotéren küldöknél és általában mindenképpen mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köcsvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetekben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capitel compos.

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvegje K—20, 1:40, 3—

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága 1, Elisabethstr. 6.

Hápostéreni szállás.

8809

Hölgyközönség

szives tudomására hozom, hogy az

ősz és téli szöveteim megérkeztek.

Módomban áll legújabb divatlapjaim után legizlésesebb kostümöket és alkalmi ruhákat szolid árban elkészíteni.

Szives megrendeléseket kérek, kitünő tisztelettel

Varga Kálmán női szabó divatterme, Deák Ferenc utca 39.